

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.01.38

**Inventaris van het archief van de
Rentmeester-Generaal der Domeinen
van de Staten van Holland in Voorne,
(1662) 1704-1728; en in Voorne en de
Beijerlanden, 1729-1810**

Versie: 22-01-2023

H.G. Oost

Nationaal Archief, Den Haag 1982

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
I. Het begrip domeinen.....	7
a. Algemeen.....	7
b. De domeinen van de Staten van Holland.....	7
c. De domeinen in Voorne en de Beijerlanden.....	8
II. Het domeinbeheer.....	10
a. Het hogere domeinbestuur.....	10
b. Het lagere domeinbestuur.....	12
1. De rentmeesters.....	12
2. Het rentmeesterschap-generaal van Voorne en de Beijerlanden.....	13
3. Lijst van de rentmeesters der domeinen in Voorne en de Beijerlanden in de periode 1704-1810.....	16
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	18
a. Archiefvorming. Begin- en einddatum.....	18
b. De lotgevallen van de archivalia vanaf 1810.....	20
c. Inventarisatie.....	22
De verwerving van het archief.....	23
Inhoud en structuur van het archief.....	24
Verantwoording van de bewerking.....	24
Gebruikte afkortingen.....	24
Ordering van het archief.....	24
Verwant materiaal.....	25
Beschikbaarheid van kopieën.....	25
Afgescheiden archiefmateriaal.....	25
Publicaties.....	25
Lijst van verkort aangehaalde werken.....	25
Lijst van verkort aangehaalde archieven.....	25
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	27
A. ALGEMEEN.....	27
B. BIJZONDER.....	30
I. Eigendomsrechten van de domeinen.....	30
a. Verwerving en vervreemding.....	30
b. Begrenzingsen en betwistingen.....	30
II. Huur voor de domeinen.....	32
III. Verplichtingen ten laste van de domeinen.....	32
IV. Uitgifte van de domeinen.....	33
a. Algemeen.....	33
b. Gronden.....	34

1. Oost-Voorne.....	34
2. West-Voorne.....	37
3. Zuid-Voorne.....	39
4. De Beijerlanden.....	40
c. Houtkap.....	40
d. Tienden.....	42
e. Veren.....	42
f. Visserijen.....	43
V. Onderhoud van de domeinen.....	44
a. Toestand van de domeinen en werkzaamheden.....	44
b. Planning en begroting van werkzaamheden.....	46
c. Aanbesteding van de werkzaamheden.....	47
VI. Espargnes.....	50
VII. Bijzondere opdrachten.....	56

Bijlagen.....57

Bijlage 1. Lijst van niet in de beschrijvingen vermelde pachters en kopers van domeinen.....57

Bijlage 2. Instructie waar na de Raaden en Rentmeesters Generaal van haar Edele Groot Mog. Domainen in Zuydholland, Kennemerland, Voorne, en in Westvriesland en het Noorder Quartier haar sullen hebben te reguleeren....69

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Rentmeesters-Generaal van Voorne en de Beijerlanden

Periodisering:

archiefvorming: 1704-1810

oudste stuk - jongste stuk: 1662-1810

Archiefbloknummer:

3633

Omvang:

221 inventarisnummer(s); 3,00 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Rentmeester-generaal der domeinen van de Staten van Holland in Voorne (1704-1728)

Rentmeester-generaal der domeinen van de Staten van Holland in Voorne en de Beijerlanden (1729-1810)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat stukken inzake de jaarlijkse inspectie van de domeinen en het domeinbeheer, jaarrekeningen, akten inzake eigendom, veiling en huur van grond, staten van landmetingen, akten van verpachting van veren en visserijrechten, en onderhoudsrapporten inzake onderhoud van dijken en waterwerken in de gebieden Voorne, Rozenburg, Goeree en Over-Flakkee.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Rentmeesters-Generaal van Voorne en de Beijerlanden, nummer toegang 3.01.38, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Rentmeesters-Generaal Voorne, 3.01.38, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

I. HET BEGRIP DOMEINEN

A. ALGEMEEN

Een eerste, voorlopige definitie van het begrip domeinen zou kunnen luiden: een complex van goederen en rechten, toebehorend aan de staat, c.q. de vorst, of aan de kerk ¹. Deze definitie is zeer algemeen en doet de behoefte voelen aan meer duidelijkheid. De vraag rijst welke goederen en rechten nu precies tot de domeinen behoorden en welke niet. Wij kunnen ons in het onderhavige geval beperken tot de domeinen van de staat en wel in de periode voor 1812. Het blijkt dat in deze tijd aan de soeverein als domeinen toekwamen alle onroerende en vele roerende zaken die geen andere eigenaar hadden, zoals openbare wateren en grote wegen, de zee en het strand, de op- en soms ook de aanwassen in de openbare wateren en de zee, en naast dit algemeen geformuleerde recht, waaruit een aantal andere voortvloeiden, zoals vis-, tol- en veerrechten, een aantal bijzondere rechten, zoals het recht op de erfenissen van bastaarden en vreemdelingen en het recht om zwanen te houden. Men noemt deze rechten regalia ². Ze hangen samen met het vorstelijk of staatsgezag, ze maken daarvan deel uit.

Daarnaast kon de staat ook goederen en rechten bezitten, die geen deel uitmaakten van het staatsgezag, maar te beschouwen zijn als particulier bezit van de staat, en die dan ook van allerlei aard konden zijn. Hiertoe behoorden o.a. de tienden, hoewel deze in de 18e eeuw als regaal werden beschouwd ³, en verder diverse door aankoop verkregen goederen en rechten.

We zullen ons nu bepalen tot een nadere beschrijving van de domeinen van de Staten van Holland in de 18e eeuw en meer specifiek de domeinen in Voorne en Beijerlanden.

B. DE DOMEINEN VAN DE STATEN VAN HOLLAND

Na de afzwering van Philips II in 1581 ging de soevereiniteit van Holland over op de Staten en daarmee kwamen deze ook in bezit van de domeinen, zoals die toebehoord hadden aan de graven van Holland ⁴. Hoewel deze domeinen nu bezit waren van de Staten, bleef men ze wel grafelijkheidsdomeinen noemen en werden ze vermoedelijk, in elk geval in de 18e eeuw, als zodanig min of meer apart gehouden van andere domeinen die de Staten vervolgens verkregen. Zo werden de domeinen van Vianen en Ameide die de Staten in 1725 kochten van de graaf van Lippe ⁵, niet tot de grafelijkheidsdomeinen

1 Winkler Prins Geschiedenis p. 353, trefwoord domeinen.

2 De Blécourt-Fischer, p. 122-123; Fruin, p. 38.

3 De Blécourt-Fischer, p. 218; Bort, p. 709.

4 Zie voor de aard der domeinen van de graven van Holland het artikel van Blok.

5 Secrete resolutie van de Staten van Holland d.d. 17 november 1725, Tegenwoordige Staat,

gerekend en apart beheerd. Een definitief uitsluitel in deze kan alleen verkregen worden door een onderzoek naar het gehele domeinbeheer sedert 1581, wat buiten het bestek van deze inleiding valt. Hier is het voldoende dat de veelvuldige referenties aan grafelijkheidsdomeinen in de 17e en 18e eeuw, d.w.z. toen er geen graven meer waren, en in navolging daarvan ook in deze inleiding, begrijpelijk worden gemaakt.

De als zodanige aangeduide domeinen waren in het overgrote deel van de voor ons relevante periode, n.l. sedert 1728, verdeeld in een viertal beheerseenheden, rentmeesterschappen-generaal, n.l. dat van Zuid-Holland en Heusden, dat van Noord-Holland, Kennemerland en Brederode in het Zuiderkwartier, dat van West-Friesland en het Noorderkwartier en tenslotte dat van Voorne en de Beijerlanden ⁶.

We zullen ons nu tot de domeinen in het laatste rentmeesterschap beperken.

C. DE DOMEINEN IN VOORNE EN DE BEIJERLANDEN

Voor een antwoord op de vraag naar de aard der domeinen in Voorne en de Beijerlanden kunnen we ons het beste wenden tot de rekeningen inzake het domeinbeheer, door de rentmeester overgelegd bij zijn superieuren. Deze rekeningen geven een volledige opsomming van alle bronnen van inkomsten van het rentmeesterschap. We zijn op deze rekeningen aangewezen, daar leggers der domaniale inkomsten voor de onderhavige periode, zowel in het archief van de rentmeester als in de archieven van zijn superieuren ontbreken.

De rekening over 1733 ⁷ vermeldt de volgende soorten inkomsten voor Voorne:

- jaarschoten. Dit waren volgens de rekening kleine renten die de heren van Voorne ontvangen hebben voor hun proviand. Het gaat hier om de afkoop van de verplichting tot onderhoud van de heer bij bepaalde gelegenheden, zoals rechtszittingen.
- (erf)pachten van gronden, te weten vooral buitendijkse (gorzen), maar ook binnendijkse percelen, duinen en dijkgronden; verder van huizen; visrechten; jachtrechten; tiendrechten; weiderechten; veren; tollen; korenmolens; een aantal ambten of ambtsgevolgen o.a. van baljuwen en schouten; en enige rechten als bijenvlucht (het recht om een zwerm bijen zonder kennelijke eigenaar in bezit te nemen) en zwaandrift (het recht om zwanen te houden).
- recognities voor enige accijnzen (een betaling voor het recht om deze te mogen heffen).
- verkoop van hout uit of op de grienden (buitendijkse grond, waarop rijshout wordt geteeld).
- renten van leningen en obligaties.
- enige heffingen op sedert 1715 verkochte domeinen (20ste, 40ste en

dl. IV, p. 174.

6 Resolutie van de Staten van Holland d.d. 17 maart 1728; Smit, p. 165. Het archief van de rentmeester-generaal van West-Friesland en het Noorderkwartier bevindt zich in het Rijksarchief in Noord-Holland.

7 R.A.Z.H., Archief van de Rekenkamer ter Auditie, inv.nr. 4962.

80ste penning.⁸

Voor de Beijerlanden vermeldt de rekening, behalve enige van de genoemde posten als inkomsten, ook nog een grondrente (zakelijk recht waarbij de eigenaar van de grond een periodieke betaling, de grondrente, doet aan de grondrenteheffer⁹) en recognities voor blekerij (recht tot het uitoefenen van een bedrijf, waar textiel gebleekt wordt¹⁰) en reigerij (recht tot het houden van een reigerkolonie¹¹).

Naast de gewone rekening was er ook nog een aparte rekening van de espargnes. Een vertaling of definitie van deze term is niet te geven. De vertaling van het Franse woord épargnes, n.l. sparigen of spaarpenningen, brengt ons ook niet veel verder, aangezien lang niet alle posten in de rekening op een of andere wijze onder het begrip sparigen kunnen worden gebracht.

De rekening van de espargnes voor 1730-1736¹² vermeldt ontvangsten wegens de volgende posten:

- bastaarden en strangierse goederen, d.w.z. erfenissen van bastaarden en vreemdelingen. Van deze categorieën personen kon n.l. niet geërfd worden, hun goederen vervielen aan de overheid. In de onderhavige periode was deze regel allang verzacht en kwam nog slechts een deel van de erfenis aan de Staten van Holland.¹³
- drenkelingen, d.w.z. kleding en bezittingen van ongeïdentificeerde drenkelingen.
- enige leenrechtelijke heffingen, n.l. wegens verkoop van leengoed zonder toestemming van de leenheer, wegens de vererving van kwade lenen op personen die daar eigenlijk niet voor in aanmerking komen, wegens de omzetting van kwade lenen in goede of onversterfelijke lenen en wegens de omzetting van leengoed in allodiaal goed.
- zeevonden, d.w.z. op zee of op het strand aangetroffen onbeheerde goederen.
- gevonden schatpenningen (een deel ervan was voor de Staten).
- onbeheerde erfenissen (wegens ontbreken van wettige erfgenamen of omdat de erfgenamen de erfenis geweigerd hadden).
- besprek van testamenten (vermoedelijk een betaling voor de aan bastaarden verleende toestemming om bij testament over hun goederen te mogen beschikken.¹⁴)

Van een aantal van de hier opgesomde goederen en rechten is duidelijk de samenhang met de regalia vast te stellen. Visrechten en veerrechten vloeien voort uit het recht van de vorst, i.c. de Staten, op de openbare wateren waarin gevist wordt en waar de veren over leiden. Evenzo de rechten op de buitendijkse aanwassen en opwassen. Het recht op zeevonden, gevonden schatpenning en onbeheerde erfenissen hangt duidelijk samen met het

8 Vrankrijker, p. 38.

9 De Blécourt-Fischer, p. 197

10 Vergelijk Woordenboek der Nederlandsche Taal, dl. II, 2, kol. 2820, trefwoord 'bleekerij'.

11 Vergelijk Woordenboek der Nederlandsche Taal, dl. XII, 3, kol. 1608, trefwoord 'reigerij'.

12 R.A.Z.H., Archief van de Rekenkamer ter Auditie, inv.nr. 4966.

13 Blok, p. 158.

14 Bort, p. 705.

algemene regaal, dat vele roerende en alle onroerende goederen zonder eigenaar aan de staat toekomen. Bij een aantal andere is van deze samenhang in origine in elk geval geen sprake, zoals bij de tiendrechten, hoewel het mogelijk is dat het eigendomsrecht van de staat in deze inmiddels in de 17e en 18e eeuw als regaal werd beschouwd ¹⁵.

In het geval van de grondrente in de Beijerlanden is er geheel geen samenhang met regalia. Het gaat hier om een algemeen zakelijk recht en niet een gevolg van het staatsgezag.

Onder een theoretische definitie van domeinen waren deze rechten en goederen niet allemaal te vangen geweest, in elk geval niet in hun concrete vorm, vandaar deze meer praktische benadering die ons nu een beeld heeft verschaft van de domeinen van de Staten van Holland in de 18e eeuw, voor zover gelegen in Voorne en de Beijerlanden.

II. HET DOMEINBEHEER

Het gaat hier om het beheer van dat deel van de domeinen van de Staten van Holland dat vroeger aan de graven van Holland had toebehoord, en dan met name in de 18e en vroege 19e eeuw, gezien de periode waarover het te beschrijven archief loopt.

Toen de Staten na de afzwering van Philips II in 1581 de domeinen verkregen, namen zij ook de bestaande beheersvorm over, zoals die in de voorafgaande tijd ontstaan was ¹⁶. Daar binnen valt een onderscheid te maken tussen een hoger, centraal bestuur en een aantal lagere, regionale bestuurders, de rentmeesters. We zullen ons bezighouden met de taak en organisatie der beide bestuurslagen en de veranderingen daarin sedert de 17e eeuw.

A. HET HOGERE DOMEINBESTUUR

Het bestuur van de domeinen was tot 1728 op hoger niveau in handen van de Rekenkamer der Domeinen. De Staten stelden in 1593 een instructie vast voor deze Rekenkamer ¹⁷. Hij moest bestaan uit vijf rekenmeesters, twee auditeurs, een klerk en een deurwaarder. De rekenmeesters moesten beraadslagen over de zaken der domeinen; adviezen geven over verzoekschriften aan de Staten inzake domeinen; de termijnen bepalen gedurende welke domeinen verpacht moesten worden; adviseren inzake de begeving van ambten; beslissen inzake verminderingen van pacht wegens bijzondere omstandigheden; en werkzaamheden aan de domeinen boven de 20 à 30 gulden, voor zover niet van zodanige aard dat het werk geen uitstel kon lijden, plannen en aanbesteden. De beslissingen over uitgifte in erfpacht, begeving van ambten en verkoop van domeinen hielden de Staten aan zichzelf.

15 zie noot 3.

16 Voor deze beheersvorm zie Blok; Bort p. 667.

17 Resolutie van de Staten van Holland d.d. maart 1593.

De auditeurs waren belast met de controle van de rekeningen der rentmeesters, die dan vervolgens door de rekenmeesters goedgekeurd moesten worden.

De klerk en de deurwaarder dienden bij dit alles de nodige assistentie te verlenen.

Intussen werden geregeld domeinen verkocht en ontstond de behoefte aan inkrimping van het domeinbestuur om tot een zo voordelig mogelijke exploitatie te komen. In 1728 kwam een ingrijpende reorganisatie tot stand ¹⁸. De Rekenkamer werd opgeheven en zijn taak verdeeld over de colleges van Gecommitteerde Raden in het Noorder- en Zuiderkwartier, de Rekenkamer ter Auditie van de Gemenelandsrekeningen en de rentmeesters. Voor het gedeelte van de taak dat aan deze laatsten werd toegewezen, wordt men verwezen naar de volgende paragraaf over de taak der rentmeesters. De Rekenkamer ter Auditie werd belast met het afhoren van de rekeningen van de rentmeesters, welke taak door dit college en zijn opvolgers werd vervuld tot en met de rekeningen over 1807 ¹⁹. De rekeningen over de jaren 1808-1811 werden afgehoord door of namens de prefect van het departement van de Monden van de Maas ²⁰.

De overige werkzaamheden van de Rekenkamer der Domeinen werden derhalve overgedragen aan de beide colleges van Gecommitteerde Raden, elk in hun eigen ressort. Dat hield in dat de domeinen in Voorne en de Beijerlanden onder Geconmitteerde Raden in het Zuiderkwartier vielen.

In 1795 na de instelling van de Bataafse Republiek, begon voor de domeinen een snelle afwisseling in het hogere bestuur, gepaard aan de algemene bestuurswisselingen. Achtereenvolgens traden op als bestuurders van de domeinen in Holland: het Comité van Algemeen Welzijn (van Holland) (1795-1796), het Provinciaal Comité van Holland (1796-1798), het Intermediair Administratief Bestuur van het voormalig gewest Holland (1798-1799), de Financiële Commissie van het voormalig gewest Holland (1799-1802), het Gedeputeerd bestuur van Holland (1802-1805), de Raad van Financiën van Holland (1805-1807), de landdrost van het departement Maasland (1807-1810) en de prefect van het departement van de Monden van de Maas ²¹ (1811).

De archieven van de opvolgende besturen sedert 1728 zijn, voor zover ze het domeinbeheer betreffen, geplaatst bij het archief van de Rekenkamer der Domeinen of Grafelijkheidsrekenkamer, zoals deze thans in verband met zijn herkomst wordt aangeduid. Alleen de archivalia van de landdrost van Maasland zijn weer bij diens eigen archief geplaatst tezamen met die van de prefect van het departement van de Monden van de Maas ²². De taak van het hogere domeinbestuur bleef ondanks de vele wisselingen vrijwel ongewijzigd. In 1798

18 Resolutie van de Staten van Holland d.d. 17 maart 1728; Smit p. 22.

19 Smit, p. 22-53.

20 R.A.Z.H., Rentmeester Domeinen Diverse Archivalia, inv.nrs. 27, 28, 33-35 en 45-48.

21 R.A.Z.H., Archief van de Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nrs. 95-140.

22 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nrs. v1002-v1071.

werden de domeinen der gewesten na het uitroepen van de eenheidsstaat ²³ tot nationaal bezit, maar voor het domeinbestuur betekende dit slechts dat het voortaan uiteindelijk ondergeschikt was aan de centrale overheid in plaats van de gewestelijke. Ook de aanstelling van een directeur der Publieke Domeinen, ook wel 's Rijks domeinen, in 1809 ²⁴ had in eerste instantie weinig invloed op de organisatie en taak van het hogere domeinbestuur ²⁵. Op 9 januari 1811 echter besloot de Intendant-Generaal der Financiën dat het beheer van de domeinen der voormalige provincie Holland aan de directeur der Staatsdomeinen, zoals deze inmiddels werden aangeduid, moest worden overgedragen ²⁶. De prefect van het departement van de Monden van de Maas werd hiermee van zijn taak ontlast, hoewel hij wel de afwikkeling der op dat moment lopende zaken diende te regelen. Op 4 maart 1811 werd deze taak overgedragen aan de directeur der belastingen in het departement van de Monden van de Maas, die voorheen het bureau domeinen van de prefectuur geleid had ²⁷. Deze functionaris hield zich hier nog mee bezig tot en met juli 1812 ²⁸. Ook zijn archief in deze berust bij het archief van de Grafelijkheidsrekenkamer.

Inmiddels had een verandering plaatsgevonden in het domeinbeheer, die maakt dat wij, gezien ons primaire belangstellingsobject, de rentmeesters, ons niet met de verdere ontwikkeling in het hogere domeinbestuur hoeven bezig te houden. We zullen in de volgende paragraaf zien welke verandering dat was.

B. HET LAGERE DOMEINBESTUUR

1. DE RENTMEESTERS

Een specifieke instructie voor de rentmeesters der grafelijkheidsdomeinen werd eerst door de Staten vastgesteld in 1728, in het kader van de reorganisatie van het domeinbeheer. Voor de periode 1581-1728 hebben we alleen de beschikking over een algemene instructie uit 1581 voor alle rentmeesters en ontvangers ²⁹ en de commissies van de rentmeesters ³⁰, aangevuld met wat valt af te leiden uit de instructie voor de Rekenkamer uit 1593 ³¹.

Op basis hiervan is de volgende taakomschrijving vast te stellen:

23 A.R.A., Tweede Afdeling, Archieven van de Wetgevende Colleges, 1796-1813, inv.nr. 578, p. 60.

24 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nr. v1025, 29 mei, nr. 2.

25 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nr. v1071, juni 1809, nr. 65.

26 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nr. v1049, 14 januari 1811, nr. 11.

27 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nr. v1049, 30 maart 1811, nr. 1.

28 R.A.Z.H., Archief van de Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 141.

29 Resolutie van de Staten van Holland d.d. 22 maart 1581; Bort p. 667.

30 Onder andere: R.A.Z.H., Archief van de Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 498, f. 103vo en 302vo, en inv.nr. 500, f. 290.

31 Zie noot 17.

- in het algemeen het behoud en goede beheer van de domeinen.
- de inning van de domaniale inkomsten.
- de verpachting op korte termijn van de domeinen middels publieke veiling, tenzij vanwege de gesteldheid van het te verpachten goed of recht een onderhandse verpachting meer op z'n plaats zou zijn. Zulks ter beslissing aan de Rekenkamer. De rentmeester diende bij de verpachting toe te zien op borgstelling door de pachters.
- de planning en aanbesteding van kleine of direkt noodzakelijke werkzaamheden.
- het afleggen van verantwoording van zijn beheer door middel van een jaarlijkse rekening.

De instructie van 1728³² was aanzienlijk uitgebreider en bevatte de volgende nieuwe, expliciet aangeduide elementen:

- de inspectie van de wateren in zijn gebied en de op- en aanwassen daarin (voorheen een taak van de Rekenkamer der Domeinen).
- de planning en aanbesteding (onder goedkeuring van Gecommitteerde Raden) van alle werkzaamheden en de controle op de uitvoering ervan (voor 1728 deels een taak van de Rekenkamer).
- de controle op de naleving der pachtvoorwaarden door de pachters der domeinen.
- de verkoop, middels publieke veiling, van onbeheerde goederen en strand- en zeevonden, onder borgstelling door de kopers.
- het uitbrengen van adviezen aan Gecommitteerde Raden inzake het domeinbeheer.

Er werd na 1728 geen nieuwe instructie meer geformuleerd voor de rentmeesters der grafelijkheidsdomeinen.

De vele wisselingen in het hogere domeinbestuur na 1795 lieten het rentmeestersambt min of meer onberoerd. Hierin kwam pas in 1811 verandering. Toen werd n.l. bij Keizerlijk Decreet van 21 oktober besloten, dat met ingang van 1 januari 1812 het beheer van de domeinen zou worden opgedragen aan de dienst der Registratie en Domeinen³³. De oude rentmeesterschappen werden opgeheven, de rentmeesters dienden de goederen en rechten onder hun beheer over te dragen aan de ontvangers van de genoemde dienst. Daarmee was een einde gekomen aan het bestaan van de grafelijkheidsdomeinen van Holland als beheerseenheid.

2. HET RENTMEESTERSCHAP-GENERAAL VAN VOORNE EN DE BEIJERLANDEN

Het rentmeesterschap van Voorne en de Beijerlanden werd bij de reorganisatie in 1728 gevormd door samenvoeging van de afzonderlijke rentmeesterschappen van Voorne en van de Beijerlanden³⁴. Voorne was in de Middeleeuwen een heerlijkheid, door de Heren van Voorne in leen gehouden

32 Resolutie van de Staten van Holland d.d. 17 maart 1728.

33 A.R.A., Tweede Afdeling, Archief Nationale Domeinen en Geestelijke Goederen, 1809-1814, inv.nr. 31, 3 december 1811, nr. 10.

34 Resolutie van de Staten van Holland d.d. 17 maart 1728.

van de graven van Holland. Aangezien het een recht leen was, verviel het met het uitsterven van het geslacht van de heren van Voorne in de manlijke lijn in 1337 aan de grafelijkheid. De graaf beleende de dochter van de laatste heer van Voorne met de heerlijkheid, die na haar dood weer aan de grafelijkheid zou vervallen. Dat gebeurde in 1372 ³⁵. Daarna is de heerlijkheid nog enige malen als apanage uitgegeven aan verwanten van de graaf, het laatste aan Margaretha van York. Na haar overlijden verviel de heerlijkheid in 1503 voorgoed aan de grafelijkheid ³⁶. De domeinen in Voorne kwamen daarmee geheel en definitief aan de grafelijkheid en vervolgens na 1581 aan de Staten van Holland.

Het rentmeesterschap van Voorne omvatte in de 18e eeuw het eiland Voorne met Rozenburg (tezamen aangeduid als Oost-Voorne), Goeree (West-Voorne) en Overflakkee, met uitzondering van de heerlijkheid Sommelsdijk, het land van Middelharnis en de oostelijk daarvan gelegen noordhelft van het eiland, Stad-aan-het-Haringvliet tot en met de landen van Ooltgensplaat (aangeduid als Zuid-Voorne) ³⁷.

Het rentmeesterschap van de Beijerlanden heeft als zodanig nooit deel uitgemaakt van de grafelijke domeinen voor 1581. De Beijerlanden behoorden vroeger tot de domeinen van Putten. Eind 15e eeuw werden ze in erfpacht uitgegeven en kwamen in handen van de graven van Egmond, die de erfpacht in 1559 afkochten. Door dezen en hun erfgenamen werden ze in de late 16e en vroege 17e eeuw bedijkt. De Egmonds kregen bij de bedijking de hoge en ambachtsheerlijke rechten in leen van de Staten van Holland. Ze verkochten in het kader van de bedijking alle gronden in de Beijerlanden, onder bedijking van een grondrente, en in 1619 bezat Carel van Egmond alleen nog deze grondrente, de hoge en ambachtsheerlijke rechten en de tiendrechten in de Beijerlanden. Hij verkocht dit complex van rechten aan Diderick van der Nath, maar de Staten van Holland naastten de rechten en de Beijerlanden kwamen bij de domeinen ³⁸.

Het rentmeesterschap van de Beijerlanden omvatte in de 18e eeuw het gebied van Oud-, Nieuw- en Zuid-Beijerland, de Oosterse Gors (met de Nieuwe Grienden), de platen van de Oude en Nieuwe Beer en de Drogendijk ³⁹. De samenvoeging van Voorne en de Beijerlanden tot één rentmeesterschap werd pas in 1729 geëffectueerd, toen Pieter Fannius van Oudhaarlem, tot dan toe rentmeester van de Beijerlanden, overleed. De rentmeester-generaal van Voorne en de Beijerlanden legde eerst nog verantwoording af van zijn beheer over de Beijerlanden in een afzonderlijke rekening. Pas in 1733 werd er één rekening opgemaakt voor de domeinen in Voorne en de Beijerlanden ⁴⁰.

35 Kort, p. I en II.

36 Schelhaas, p. V.

37 Smit, p. 106.

38 Baars, p. 8, 9, 17, 19, 22-24.

39 Smit, p. 167.

40 Smit, p. 167; R.A.Z.H. Archief van de Rekenkamer ter Auditie, inv.nrs. 5020, 5021 en 4962.

In 1728 werd ook het rentmeesterschap-generaal van de Espargnes en Extra-ordinaire Partijen van Holland opgeheven ⁴¹. Het beheer over de espargnes werd toevertrouwd aan de respectieve rentmeesters-generaal, elk in hun eigen ressort. Ook deze wijziging werd eerst in 1729 effectief door het overlijden van Pieter Fannius van Oudhaarleem, daar deze tevens rentmeester-generaal der Espargnes was. Tot 1756 legde de rentmeester-generaal van Voorne en de Beijerlanden een aparte rekening over voor de espargnes, daarna verantwoordde hij zijn beheer in deze in de algemene rekening ⁴².

In de vorige paragraaf hebben we een overzicht gegeven van de taak van de rentmeester in het algemeen. We zullen hier nog enige bijzondere aspecten van deze taak tonen, met betrekking tot Voorne en de Beijerlanden. Zo gaf de instructie van 1728 aan de rentmeester-generaal aldaar nog als bijzondere opdracht de inspectie en het onderhoud van de Zwartewaalse dijk.

Het hierboven geschetste beeld van de taak van de rentmeester wordt bevestigd door de stukken in zijn archief. Ook komen hieruit nog enige andere onderdelen van zijn taak naar voren, die in de instructie niet expliciet worden genoemd. Zo blijkt dat jaarlijks een rapport inzake het domeinbeheer van de rentmeester werd opgesteld en wel door deze zelf ⁴³. Vanaf 1759 werd dit rapport eens in de drie jaar opgemaakt door leden van Gecommitteerde Raden, samen met de advocaat-fiscaal der domeinen (een jurist in dienst van de Staten, belast met de juridische zaken betreffende de domeinen) ⁴⁴. Het rapport bevatte tevens voorstellen en aanbevelingen voor het komende jaar. Dit geheel werd aan Gecommitteerde Raden overhandigd en na goedkeuring door dezen weer aan de rentmeester gegeven met de opdracht de voorstellen en aanbevelingen uit te voeren.

Een ander taakonderdeel dat in de instructie niet aan de orde komt, betrof het beheer van de espargnes, om precies te zijn de zee- en strandvonden. De oorspronkelijke eigenaar van de op zee of op het strand gevonden goederen kon deze reclameren. Daartoe diende hij een verzoekschrift in bij de Staten. Wanneer hierop gunstig werd beschikt, vervoegde de reclamant zich met die beschikking bij de rentmeester, die hem dan zijn goederen teruggaf of, wanneer deze al verkocht waren, de opbrengst ervan overhandigde. Zulks onder aftrek van de kosten die op de goederen gevallen waren, zoals vindloon en bewaarkosten. De rentmeester diende van de reclamant een borgstelling te eisen voor het geval, dat deze niet de ware eigenaar bleek te zijn en die laatste alsnog zijn goed zou opeisen ⁴⁵.

Dan komt nog uit het archief naar voren dat de rentmeester ook wel goederen huurde voor de domeinen ⁴⁶. Het doel hiervan blijkt niet uit de stukken. Tenslotte zien we dat de rentmeester ook wel bijzondere opdrachten werden

41 Resolutie van de Staten van Holland d.d. 17 maart 1728.

42 Smit, p. 166; R.A.Z.H., Archief van de Rekenkamer ter Auditie, inv.nrs. 5153, 4966 en 4988.

43 Inv.nrs. 5-7.

44 Inv.nr. 1, resolutie van Gecommitteerde Raden d.d. 26 juni 1759; inv.nr. 5, rapport over 1762.

45 Inv.nrs. 214-216.

46 Inv.nr. 32.

verstrekt buiten zijn normale taak om, m.n. het mede afhoren van enkele rekeningen waarbij de Staten een belang hadden, omdat zij de betreffende instelling een subsidie of lening verstrekt hadden ⁴⁷.

De rentmeester stond niet alleen voor zijn taak. Volgens de rekening was een deel van zijn tractement bestemd voor de betaling van commiezen ⁴⁸. Nadere gegevens zijn er niet, maar kennelijk had de rentmeester enige mensen in dienst voor administratief werk. Daarnaast had hij voor zijn taak inzake de zee- en strandvonderij enige substituutstrandvonders onder zich, n.l. te Oudenhorn en Hellevoetsluis, op Goeree en op Overflakkee ⁴⁹.

Tenslotte kon hij gebruik maken van de diensten van een landmeter annex opzichter der domeinen, die echter niet in zijn dienst stond, maar in die van de Staten ⁵⁰. De betaling voor zijn diensten kwam wel ten laste van de desbetreffende domeinen ⁵¹.

Voor het rentmeesterschap van Voorne en de Beijerlanden kwam het einde als zelfstandige beheerseenheid al eerder dan 1 januari 1812. Op 21 januari 1810 overleed n.l. de toenmalige rentmeester J. Roest ⁵², en er werd geen nieuwe rentmeester benoemd. Bij koninklijk besluit van 18 mei 1810 werd het rentmeesterschap van Voorne en de Beijerlanden bij dat van Zuid-Holland en Heusden gevoegd, welk besluit op 1 oktober daarop volgend in werking trad ⁵³. De verantwoording van het beheer van de overleden rentmeester en de op het tijdstip van zijn overlijden lopende zaken werden afgewikkeld door de borgen die elke rentmeester bij de aanvaarding van zijn ambt moest stellen ⁵⁴. Deze verzorgden de rekening over 1809 en het desbetreffende deel van 1810, waarmee het rentmeesterschap definitief geliquideerd werd.

3. LIJST VAN DE RENTMEESTERS DER DOMEINEN IN VOORNE EN DE BEIJERLANDEN IN DE PERIODE 1704-1810

Voorne (1704-1729)

- 1704-1714: Jacob van der Poel (commissie d.d. 26 september 1696, zie RAZH, Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 500, f. 129vo e.v.)
- 1714-1726: François Adriaan van Leijden (commies d.d. 16 maart 1714, zie RAZH, Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 500, f. 290 e.v.)
- 1726-1728: Iman van Gijbland (waarnemend na het overlijden van F.A. van Leijden, geautoriseerd daartoe bij resolutie van de Staten van Holland d.d. 13 augustus 1726, zie RAZH, Rekenkamer ter Auditie, inv.nr. 4955, f. 1)

47 Inv.nrs. 218-221.

48 R.A.Z.H., Archief van de Rekenkamer ter Auditie, inv.nr. 4962, f. 276vo.

49 R.A.Z.H., Archief van de Rekenkamer ter Auditie, inv.nr. 4966, f. 8, 9vo, 11 en 16.

50 Inv.nr. 9, f. 13vo.

51 R.A.Z.H., Archief van de Rekenkamer ter Auditie, inv.nr. 4962, f. 289.

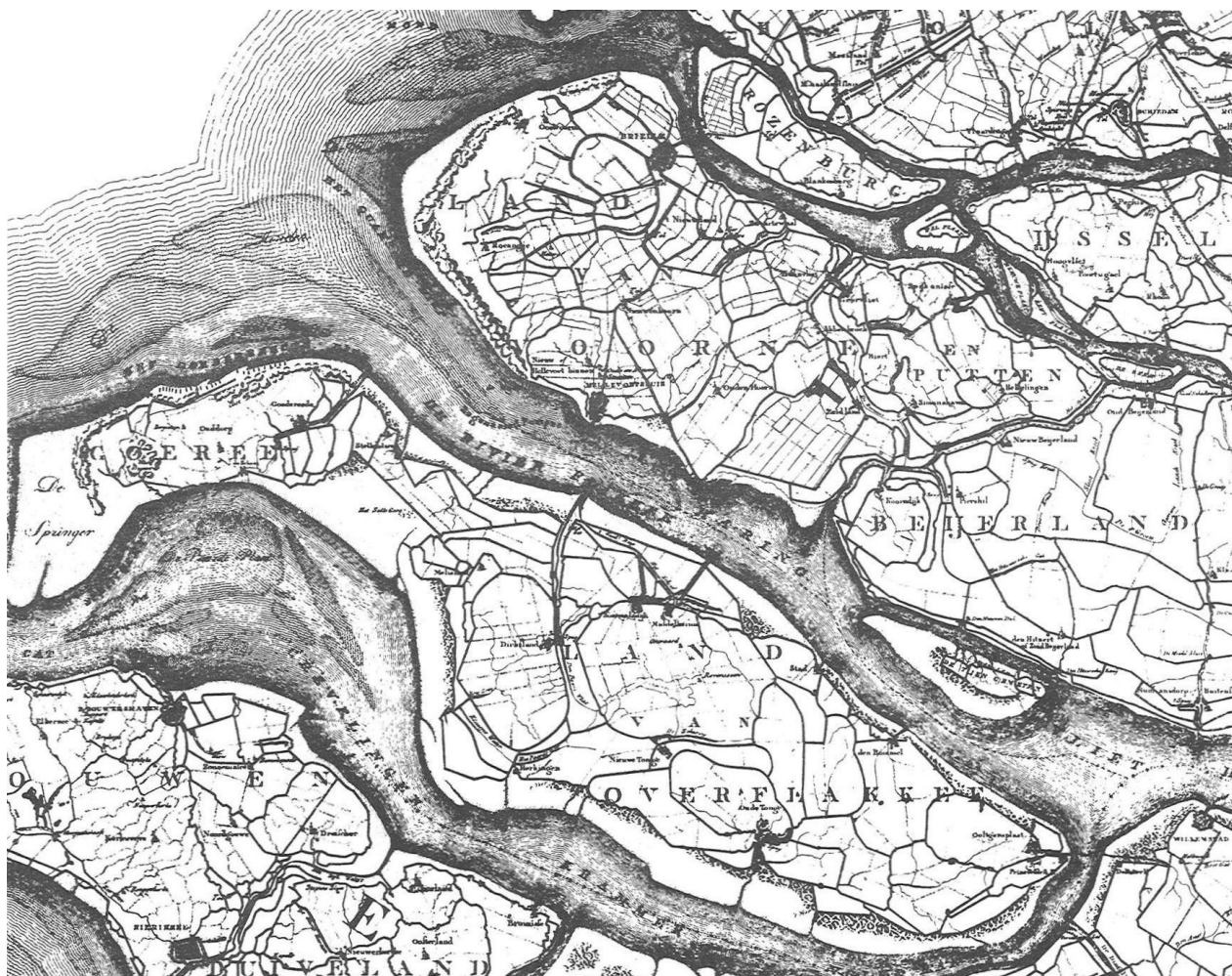
52 R.A.Z.H., Rentmeester Domeinen Diverse Archivalia, inv.nr. 71, bijlage tot de rekening van H. van Andel en J.M. Heeneman.

53 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nr. v1049, 24 september 1810, nr. 273.

54 R.A.Z.H., Rentmeester Domeinen Diverse Archivalia, inv.nr. 28.

- 1728-1729: Jacob Briel (commissie d.d. 23 juli 1728, zie RAZH, Rekenkamer ter Auditie, inv.nr. 4956, f. 1 e.v.)
Voorne en de Beijerlanden (1729-1810)
- 1729-1737: Jacob Briel (de samenvoeging van Voorne en de Beijerlanden werd geëffectueerd in 1729, zie p. XII)
- 1737-1745: Cornelis Langereijs (commissie d.d. 12 juli 1737, zie RAZH, Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 501, f. 95 e.v.)
- 1745-1763: Cornelis Hendrik van Leeuwen (commissie d.d. 16 juli 1745, zie RAZH, Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 501, f. 179vo e.v.)
- 1763-1767: Nicolaas de la Bassecour (commissie d.d. 11 maart 1763, zie RAZH, Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 501, f. 399vo e.v.)
- 1767-1775: Theodorus Beels (commissie d.d. 10 maart 1767, zie RAZH, Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 502, f. 1 e.v.)
- 1775-1790: Ocker Gevaerts (commissie d.d. 13 maart 1775, zie RAZH, Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 502, f. 99vo e.v.)
- 1790-1810: Jacob Roest (commissie d.d. 13 maart 1790, zie RAZH., Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nr. 503, f. 22vo e.v.)

Op 21 januari 1810 overleed Jacob Roest. Er werd geen nieuwe rentmeester-generaal van Voorne en de Beijerlanden benoemd. De lopende zaken en de verantwoording van het beheer van de overleden rentmeester werden afgewerkt door zijn borgen, Jan Marcus Heeneman en Hugo van Andel, volgens kwalificatie daartoe door de landdrost van Maasland d.d. 30 januari 1810 (zie RAZH, Rentmeester Domeinen Diverse Archivalia, inv.nr. 28). Het beheer van de domeinen in Voorne en de Beijerlanden werd opgedragen aan de rentmeester-generaal van Zuid-Holland en Heusden, Hermanus Uitwerf Sterling.

Deel van blad III van de Choro-topografische kaart van de Noordlijke Provinciën van het Koninkrijk der Nederlanden ... Luitenant-Generaal Krayenhoff. Zie Nationaal Archief, Toegang nummer 4.KRF inv.nr. 11.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

A. ARCHIEFVORMING. BEGIN- EN EINDDATUM

De begin-datum van het archief, 1704, is tamelijk arbitrair in die zin dat hij niet samenvalt met een duidelijke caesuur in de geschiedenis van de archiefvormende instelling. Het is het jaar waaruit het oudste stuk dateert ⁵⁵, dat deel uitmaakt van het archief als samenhangend, d.w.z. bewust gevormd en bewaard, geheel. Er zijn nog wel twee stukken uit de voorafgaande periode ⁵⁶, maar deze zijn kennelijk toevallig bewaard gebleven en niet met de rest van het archief overgeleverd, doch in recente tijden er bij gevoegd. Het jaartal van het oudste dezer stukken, 1662, is dan ook niet als beginpunt genomen, maar

⁵⁵ Inv.nr. 8.

⁵⁶ Inv.nr s. 14 en 15.

wel tussen haakjes in de titel vermeld. Zulks om de aanwezigheid ervan duidelijk kenbaar te maken, zonder de suggestie te wekken dat de gebruiker van de inventaris veel stukken kan verwachten uit de tijd tot 1704.

Dat er uit deze periode geen archief van de rentmeesters van Voorne of die van de Beijerlanden overgeleverd is, komt vermoedelijk doordat de rentmeesters, als zij hun stukken al langer bewaarden dan strikt noodzakelijk, deze niet overdroegen aan hun opvolgers. Ze zullen dan wel in bezit van zijn familie gebleven en na enige tijd vernietigd of verloren geraakt zijn, een enkele uitzondering daargelaten. De eigenlijke vorming van een rentmeestersarchief en de daarbij behorende overdracht aan de opvolger begint pas in de 18e eeuw. Vanaf 1704 worden belangrijke stukken afgeschreven in een register ⁵⁷. Kennelijk bestond de behoefte deze stukken veilig vastgelegd en bij de hand te hebben. De preciese reden waarom de rentmeester met deze registratie begon, is helaas niet te achterhalen. Mogelijk gebeurde het in opdracht van hogerhand.

Tegen 1730 begint dan archiefvorming op ruimere schaal. Dat zou samen kunnen hangen met een caesuur in de geschiedenis van het rentmeesterschap, n.l. de bijeenvoeging van de rentmeesterschappen van Voorne en van de Beijerlanden onder één rentmeester en de belasting van deze met het beheer van de espargnes in zijn district ⁵⁸. Dat betekende een aanzienlijke uitbreiding van de taak van de rentmeester en hij had daardoor mogelijk meer behoefte dan voorheen aan een goede bewaring ook van de oudere en de schijnbaar minder belangrijke stukken.

Een andere mogelijke verklaring is dat toevallig een rentmeester bij zijn aftreden, of de familie na zijn overlijden, gemeend heeft archiefstukken uit zijn ambtsperiode aan zijn opvolger te moeten overdragen, daarmee een precedent scheppend en voorbeeld gevend. Het is echter opvallend dat het enige andere, thans nog bestaande archief van een rentmeester der grafelijkheidsdomeinen, n.l. van West-Friesland en het Noorderkwartier ⁵⁹ omstreeks dezelfde tijd begint, dat wil zeggen bij de reorganisatie van het domeinbeheer, die gepaard ging met een uitbreiding van de taak van de rentmeester. Zulks doet toch mijn voorkeur uitgaan naar de eerstgenoemde mogelijkheid. Deze mening wordt ook nog enigszins ondersteund door het feit dat de serie ingekomen stukken begint in 1729 ⁶⁰ wanneer, zoals we boven gezien hebben, de taakuitbreiding van de rentmeester geëffectueerd wordt. Met zekerheid valt hier echter geen verklaring te geven.

Van welke aard is nu het archief? Hier valt direct het vrijwel geheel ontbreken van financiële stukken, zoals leggers der domaniale inkomsten, nota's, kwitanties en de jaarrekeningen op. Deels is dit eenvoudig te verklaren. De nota's, kwitanties en andere stukken betreffende de inning van inkomsten en

⁵⁷ Inv.nrs. 8-13.

⁵⁸ Zie inleiding, onderdeel: 2. Het rentmeesterschap-generaal van Voorne en de Beijerlanden.

⁵⁹ Voor een inventaris zie VROA 1953, p. 69-70. Deze inventaris vermeldt één stuk van voor de reorganisatie, n.l. een rekening uit 1720. Het begin van de eigenlijke archiefvorming zou ik in 1728 willen stellen wanneer de serie leggers begint.

⁶⁰ Inv.nr. 1.

betaling van uitgaven, behalve de leggers, dienden als bewijsstukken bij de rekening die de rentmeester bij zijn superieuren moest overleggen, en bleven ook na de controle met een exemplaar van de rekening bij deze berusten. Ze zijn, voor zover bewaard gebleven, in de archieven der afhorende instanties te vinden. De rentmeester moest echter nog een tweede exemplaar van zijn rekening overleggen, dat hem na goedkeuring ervan werd teruggezonden om te dienen als bewijs dat zijn beheer over dat jaar in orde was bevonden, maar ook deze exemplaren zijn niet in het archief aanwezig. Aangezien de rentmeesters en hun erfgenamen persoonlijk verantwoordelijk waren voor het gevoerde beheer, lijkt het aannemelijk dat deze bewijsstukken als persoonlijk bezit werden beschouwd en daarom niet bij het rentmeestersarchief gevoegd.

Wat betreft de leggers, deze waren in 1810 nog wel aanwezig, maar zijn vervolgens verdwenen. We zullen hierop nader ingaan in de volgende paragraaf over de lotgevallen van de archivalia na de opheffing van het rentmeesterschap.

Voor de aard der wel aanwezige stukken zij verwezen naar de inventaris. Hier dient alleen opgemerkt te worden dat vele van de stukken betreffende uitgifte en onderhoud der domeinen in duplo vervaardigd werden, waarvan dan één exemplaar naar het hogere domeinbestuur werd gezonden. Het verdient dan ook aanbeveling voor stukken waarvan het bestaan vermoed wordt, maar die zich niet in het rentmeestersarchief bevinden, ook in de archieven van het hogere domein bestuur te zoeken.

Over de wijze waarop de rentmeesters hun archief ordenden, valt weinig met zekerheid te zeggen. De ingekomen stukken werden kennelijk geliasseerd, evenals de jaarlijkse rapporten inzake het domeinbeheer, de akten van borgstelling van de pachters en de stukken betreffende de reclame van strandvonden door de eigenaren. De overige stukken zijn vaak voorzien van een nummer, dat refereert aan het domein waarop ze betrekking hebben. Ze kunnen echter moeilijk volgens deze nummers gesorteerd zijn geweest, aangezien sommige stukken verscheidene nummers dragen en ook op verscheidene domeinen betrekking hebben.

Tot slot nog een opmerking over de eind-datum van het archief, 1810. De verklaring hiervan ligt voor de hand: de opheffing van het rentmeesterschap in dat jaar.

B. DE LOTGEVALLEN VAN DE ARCHIVALIA VANAF 1810

De borgen van de in 1810 overleden rentmeester kregen in dat zelfde jaar opdracht de leggers en andere benodigde papieren over te geven aan de rentmeester-generaal van Zuid-Holland, die het beheer van de domeinen in Voorne en de Beijerlanden zou overnemen ⁶¹. De rest van het archief hadden zij na de afwikkeling van het beheer over moeten dragen aan het bureau

61 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nr. v1049, 24 september 1810, nr. 273.

domeinen van het landdrost-ambt van Maasland ⁶². Van deze overdracht is echter geen spoor te vinden, ook niet in het archief van de opvolger van de landdrost, de prefect van het departement van de Monden van de Maas, of in andere in aanmerking komende archieven. Dat doet het vermoeden rijzen dat de borgen, die nog geruime tijd met de afwikkeling bezig waren, het archief order zich gehouden hebben om het pas in of na 1812 over te dragen aan de ontvanger der Registratie en Domeinen te Brielle, die inmiddels met het domeinbeheer in de betreffende regio belast was, of aan een andere ambtenaar van die dienst, b.v. de inspecteur te Dordrecht. Aan deze laatste heeft de rentmeester van Zuid-Holland in 1812 zijn archief, waaronder de stukken met betrekking tot Voorne en de Beijerlanden, overgedragen, echter niet de leggers van dat rentmeesterschap ⁶³. Mogelijk heeft hij deze onder zich gehouden, aangezien hij nog in 1812 belast was met het beheer van niet overgedragen domeinen ⁶⁴. Deze hadden al verkocht moeten zijn, maar dat was kennelijk nog niet gelukt. Helaas valt niet te achterhalen wat er met deze leggers na 1810 is gebeurd.

Van de lotgevallen der overige archivalia is aanzienlijk meer bekend.

Deze werden n.l. in 1828 overgedragen aan de nieuw aangestelde agent van de domeinen te Dordrecht ⁶⁵ in het kader van een reorganisatie van het domeinbeheer, waarbij de plaatselijke kantoren opgeheven werden. In 1832 werd ook het agentschap te Dordrecht opgeheven en de daar berustende archieven werden verzonden naar de agent in Den Haag ⁶⁶. Daar bleven ze ook na de opheffing in 1844 van het agentschap in Den Haag. Ze berustten toen op het kantoor van de ontvanger der domeinen aldaar. Dit kantoor werd in 1862 opgeheven en naar aanleiding daarvan werd een inventaris gemaakt van de aanwezige archieven ⁶⁷. Deze inventaris vermeldt onder het rentambt Brielle ook stukken behorende tot de periode voor 1812, n.l. het archief van de rentmeester-generaal van Voorne en de Beijerlanden. Een aantal van de vermelde stukken is niet meer aanwezig, deels omdat ze in de jaren 1864-1868, zoals expliciet in de inventaris wordt aangegeven, zijn teruggezonden naar het inmiddels weer ingestelde rentambt Brielle, deels om onbekende redenen. Wat in Den Haag gebleven is, werd in 1943 door de arrondissements-directie der domeinen aldaar aan het Algemeen Rijksarchief overgedragen ⁶⁸, tezamen met de andere domeinarchieven, die in 1862 in het kantoor van de ontvanger in Den Haag berustten.

62 R.A.Z.H., Archieven van het Departementaal Bestuur van Maasland, 1807-1810, inv.nr. v1049, 24 september 1810, nr. 273.

63 A.R.A., Archief Nationale Domeinen en Geestelijke Goederen, 1809-1914, inv.nr. 258, proces-verbaal van de overdracht d.d. 7 april 1812.

64 R.A.Z.H., Rentmeester Domeinen Diverse Archivalia, inv.nr. 29.

65 R.A.Z.H., Archieven van de ambtenaren van 's Rijks domeinen binnen de provincie Zuid-Holland, 1812-1903, inv.nr. 561.

66 R.A.Z.H., Archieven van de ambtenaren van 's Rijks domeinen binnen de provincie Zuid-Holland, 1812-1903, inv.nr. 561.

67 A.R.A., Tweede Afdeling, Archief van het Ministerie van Financiën, Beheer der Domeinen, 1841-1864, inv.nr. YY 1203.

68 VROA 1943, p. 20.

Daarbij bevond zich ook het archief van het rentambt Dordrecht met stukken uit de periode voor 1812. De inventaris uit 1862 vermeldt hier echter geen stukken met betrekking tot Voorne en de Beijerlanden. Zo zijn ook de hierop betrekking hebbende stukken, die de rentmeester van Zuid-Holland in 1812 overdroeg aan de dienst Registratie en Domeinen, verdwenen, inclusief een groot aantal stukken met betrekking tot het rentmeesterschap van Zuid-Holland. Deze verdwijning heeft plaatsgevonden tussen 1812 en 1862. Wanneer en waarheen is niet vast te stellen. Bij de overdrachten in 1828 en 1832 zijn wel inventarissen gemaakt, maar deze zijn niet meer te vinden.

Het is dus mogelijk dat zich nog voor ons relevante stukken bevinden in het archief van het rentambt Brielle na 1844. De bestaande plaatsingslijsten van domeinarchieven na 1844 geven hierover echter geen uitsluitsel, zodat eerst een grondige inventarisatie van deze archieven zal moeten plaatsvinden. Verder kunnen zich nog stukken die tot het onderhavige archief behoren, in de archieven van de Grafelijkheidsrekenkamer en opvolgende besturen bevinden. Hier moet gewacht worden op een her inventarisatie van deze archieven, aangezien op basis van de huidige inventaris zulks niet vast te stellen is. Een uitzondering hierop wordt gevormd door een zestal registers betreffende de domeinen in Voorne en de Beijerlanden ⁶⁹. Van deze kan zonder meer vastgesteld worden dat ze tot het onderhavige archief behoren, aangezien drie ervan opgenomen waren in de inventaris van 1862 ⁷⁰ en daarvan ook nog het nummer dragen. Deze werden reeds in 1914 overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief. ⁷¹ De overige drie, die duidelijk tot dezelfde serie behoren, waren in 1810 overgedragen aan de rentmeester-generaal van Zuid-Holland ⁷². Hoe ze in het archief van de Grafelijkheidsrekenkamer zijn terechtgekomen is niet te achterhalen.

C. INVENTARISATIE

We hebben de beschikking over twee oudere inventarissen. Ten eerste die uit 1862 ⁷³. Deze inventaris maakt geen onderscheid tussen de perioden voor 1812 en na 1811, maar geeft een beschrijving van de stukken afkomstig uit het voormalig rentambt Brielle, die in 1862 in Den Haag berustten. Het is daarnaast qua indeling een zeer eenvoudige inventaris. De bescheiden worden verdeeld in enige pakken en delen enerzijds en een reeks losse stukken anderzijds, welke laatste, behoudens enige afwijkingen, in chronologische volgorde zijn beschreven.

69 Voorheen R.A.Z.H., Archief van de Grafelijkheidsrekenkamer, Registers, inv.nrs. 781 (a-d) - 783. Thans nrs. 8-13 van deze inventaris.

70 A.R.A., Tweede Afdeling, Archief van het Ministerie van Financiën, Beheer der domeinen, 1841-1864, inv.nr. YY 1203, p. 154, nrs. 29-31. Het betreft hier nrs. 8-10 van deze inventaris.

71 VROA 1914, p.41, Aanwinsten II, nrs. 10-12.

72 A.R.A., Archief Nationale Domeinen en Geestelijke Goederen, 1809-1914, inv.nr. 258, proces-verbaal van de overdracht d.d. 7 april 1812. Het betreft hier nrs. 11-13 van deze inventaris.

73 A.R.A., Tweede Afdeling, Archief van het Ministerie van Financiën, Beheer der Domeinen, 1841-1864, inv.nr. YY 1203.

De tweede inventaris dateert uit 1947 ⁷⁴. De in 1943 overgebrachte domeinarchieven werden al snel geïnventariseerd en daarbij werden uit het archief van het rentambt Brielle de stukken gedateerd voor 1812 afgescheiden. Deze vormden, samen met enige stukken uit het archief van het rentambt Middelharnis, het archief van de rentmeester-generaal van Voorne en de Beijerlanden, waarvan vervolgens een inventaris werd gemaakt door de heer Avelingh die in 1947 gereed was. Deze is echter zeer beknopt en maakt het archief maar beperkt toegankelijk, vandaar dat er behoefte ontstond aan een nieuwe inventaris.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend

74 Getypt exemplaar aanwezig op de studiezaal van het A.R.A.

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

A.R.A.	Algemeen Rijksarchief, Den Haag, = Nationaal Archief
R.A.Z.H.	Rijksarchief in Zuid-Holland, Derde Afdeling van het Algemeen Rijksarchief, Den Haag, = Nationaal Archief
VROA	Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven. Aanwezig in de bibliotheek van het Nationaal Archief

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Na een volledige herbeschrijving van het archief volgde een nieuwe ordening. Hierbij is eerst uitgegaan van wat over de oude orde bekend was. Dat wil zeggen dat met zekerheid van oudsher bestaande series zijn aangehouden of hersteld. Voor de overige, losse stukken is gekozen voor een ordening maar bij deze stukken in grote mate afzonderlijk een plaats krijgen. Zulks om, bij het vrijwel ontbreken van leggers en andere overzicht gevende stukken, toch een toegang te verschaffen op de verschillende objecten van beheer van de rentmeesters.

Vervolgens is uitgegaan van twee criteria, n.l. de onderwerpen van bemoeienis van de rentmeester en de aard der domeinen, waarop de stukken of series betrekking hebben. Het resultaat hiervan is zichtbaar in de inhoudsopgave van de inventaris. Ter toelichting nog het volgende. De hoofdindeling van de rubriek 'Bijzonder' gaat uit van de onderwerpen van bemoeienis. In de zo ontstane rubrieken is waar nodig nog een verdere onderverdeling gemaakt. Bij 'Eigendomsrechten van de domeinen' en 'Onderhoud van de domeinen' is daarbij opnieuw uitgegaan van (inmiddels deel-)onderwerpen van bemoeienis. Bij 'Uitgifte der domeinen' was de aard der domeinen het criterium, waarbij dan zonodig nog een geografische onderverdeling is aangebracht.

De ordening der stukken binnen de zo ontstane (sub)rubrieken is chronologisch, echter met dien verstande dat stukken handelend over hetzelfde domein of dezelfde werkzaamheid bij elkaar gezet zijn en geplaatst op het jaartal van het oudste stuk. Wanneer meer dan één groep stukken in hetzelfde jaar begint, beslist het jongste stuk van elke groep, in die zin dat de groep met het jongste stuk achteraan komt en zo verder.

De grond waarop voor een bepaald indelingscriterium is gekozen is van praktische aard, n.l. het bereiken van een zo overzichtelijk en evenwichtig mogelijke indeling.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

AFGESCHIEDEN ARCHIEFMATERIAAL

Ongetwijfeld heeft het archief oorspronkelijk ook kaarten bevat. Er wordt in de stukken diverse malen aan gerefereerd en bij de overdracht van archiefstukken door de rentmeester-generaal van Zuid-Holland in 1812 (zie p. XIX, n. 65) was er in elk geval sprake van kaarten m.b.t. de domeinen in Voorne en de Beijerlanden. Deze zijn echter niet meer bij het archief aanwezig. Vermoedelijk zijn ze in de loop der tijden van de gewone, geschreven stukken afgesplitst en apart bewaard.

In diverse kaartenverzamelingen van het Algemeen Rijksarchief bevinden zich thans domeinkaarten die betrekking hebben op Voorne en de Beijerlanden, maar daarvan kan gewoonlijk niet vastgesteld worden of ze tot het archief van de rentmeester-generaal of tot dat van de Rekenkamer der Domeinen en opvolgende besturen behoord hebben. Vandaar dat afgezien is van een lijst van deze kaarten. Daar zou veel werk voor nodig geweest zijn met een twijfelachtig resultaat en vele lacunes.

De gebruiker die een kaart wil raadplegen, wordt dan ook verwezen naar de kaartenverzamelingen van het Algemeen Rijksarchief.

PUBLICATIES

LIJST VAN VERKORT AANGEHAALDE WERKEN

C. Baars, *Geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden*, Wageningen 1973. A.S. de Blécourt-H.F.W.D. Fischer, *Kort begrip van het Oud-Vaderlands Burgerlijk Recht*, Groningen 1967. P.J. Blok, De financiën van het graafschap Holland, in: *Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde*, 3e reeks, dl. III, 's-Gravenhage 1886, p. 36-180. P. Bort, *Alle de werken van Mr. Pieter Bort*, Leyden 1702. *Tegenwoordige Staat der Verenigde Nederlanden*, dl. IV, Holland I, Amsterdam 1742. A.C.J. de Vrankrijker, *Geschiedenis van de Belastingen*, Bussum 1969. *Winkler Prins Geschiedenis der Nederlanden*, dl. 2, Amsterdam/Brussel, 1977.

LIJST VAN VERKORT AANGEHAALDE ARCHIEVEN

J.C. Kort, *Het archief van de Heren van Voorne, Burggraven van Zeeland, 1272-1371*, 's-Gravenhage 1972.

T.N. Schelhaas, *Bestuursarchieven betreffende het Land van Voorne, 1542-1812*, 's-Gravenhage 1974.

J. Smit, *Het archief van de Rekenkamer ter Auditie van de Gemeenlandsrekeningen en de opvolgende colleges*, 's-Gravenhage 1946.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. ALGEMEEN

1-3

Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken.

3 pakken

Alfabetische lijst van de afzenders/opstellers van de bij de rentmeesters-generaal ingekomen stukken, andere dan de Staten van Holland en hun Gecommitteerde Raden in het Zuiderkwartier. De stukken zijn te vinden in de inv.nrs. 1-3, onder de vermelde data.

Admiraliteit op de Maas, Gecommitteerde Raden ter -	14 dec. 1784
Admiraliteit op de Maas, equipagemeester van de -, R.F. van Staveren	28 dec. 1784, 4 en 10 jan. 1785
Advocaat-fiscaal der domeinen, F. van Limborch	18 okt. 1754
Advocaat-fiscaal der domeinen, M. van der Craght	30 en 31 dec. 1784, 18 feb. en 30 aug. 1787.
Alderwerelt van Heenvliet, Van -, 's-Gravenhage	5 en 13 jan. 1748
Brielle, burgemeester en vroedschappen van -	21 feb. 1771, 3 aug. en 21 sept. 1784
Brielle, kapiteins van de burgerij van -	5 dec. 1777
Cau, Iman -, commissaris van de ingelanden van Stellendam, 's-Gravenhage	okt. 1777
Collot d'Escury, H. -, commissaris van de ingelanden van Stellendam, 's-Gravenhage	5 sept. 1786
Craght, M. van der -, advocaat-fiscaal der domeinen	30 en 31 dec. 1784, 18 feb. en 30 aug. 1787.
Diepenhorst, G. -, landmeter, Goederede	10 feb. 1797
Driel, J. van -, secretaris van het gerecht van Oud-Beijerland	4 juni 1748
Emaus, H. -, commissaris van de ingelanden van Stellendam, 's-Gravenhage	5 sept. 1786
Goederede, gezamenlijke belanghebbenden in de haven van -	20 april 1800 (2 x)
Goekoop, C. -, substituut-strandvonder te Goederede	17, 25 en 27 dec. 1784, 11 en 19 jan., 15 en 18 feb. en 8 dec. 1785
Goekoop, G. -, havenmeester van Goederede	12 dec. 1777
Goeree, ingelanden van het eiland -	6 mei 1761 en 14 mei 1762
Grinwis, J.A. -, penningmeester van de haven van Goederede	25 jan. 1788

Grinwis, P. -, (secretaris?) te Ouddorp	20 sept. 1786
Haverslag, A. -, commies van de rentmeestergeneraal van Noord-Holland, 's-Gravenhage	3 jan. 1785
Leenheer, H. -, landmeter, Heerjansdam	7 nov. 1780
Limborch, F. van -, advocaat-fiscaal der domeinen	18 okt. 1754
Oud-Beijerland, schout en gerecht van -	4 juni 1748
Provinciale Rekenkamer, Gecommitteerden ter -	30 juni 1752, 25 juni en 11 juli 1754
Sandifort, P. -, landmeter der domeinen, Brielle	16 feb. 1777
Slingelandt, G. van -, vrijheer van Slingelandt, Dordrecht	23 nov. 1766
Staveren, R.F. van -, equipagemeester van de Admiraliteit op de Maas	28 dec. 1784, 4 en 10 jan 1785
Stellendam, commissarissen van de ingelanden van -	okt. 1777 en 5 sept. 1786
Tanis, Kommer Willemse -, penningmeester van de gorzen van de polder West-Nieuwland op Goeree	2 okt. 1783
Verheij, Bastiaan -, opzichter der domeinen, Werkendam	19 aug. 1788
Vermeulen, Pieter -, commissaris van de ingelanden van Stellendam, 's-Gravenhage	okt. 1777
West-Nieuwland, penningmeester van de gorzen van de polder - op Goeree, Kommer Willemse Tanis	2 okt. 1783

1 1729-1750 en 1752-1763.

2 1765-1780

3 1781-1790, 1797 en 1800.

4 Proces-verbaal van de jaarlijkse inspectie van de domeinen door leden van de Rekenkamer der Domeinen, gesteld op memoriën van de rentmeester-generaal en de landmeter der domeinen inzake de toestand der domeinen,

1726

1 pak

Met bijlagen

5-7 Rapporten inzake de jaarlijkse inspectie van het domeinbeheer door de rentmeester-generaal en/of leden van Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier, met apostille van Gecommitteerde Raden houdende goedkeuring van de in het rapport gedane voorstellen en opdracht aan de rentmeester-generaal om deze uit te voeren.

3 pakken

Met bijlagen

1794-1795 met apostille van het Comité van Algemeen Welzijn.

5 1735-1736-1743-1744, 1745-1746-1769-1770.

6 1770-1771-1786.

7 1787-1788-1794-1795.

8-13

Registers van akten, missiven en resoluties van de Staten en Gecommitteerde Raden van Holland betreffende de domeinen in Voorne en sedert 1729, de Beijerlanden.

6 delen

Voorin elk deel bevindt zich een index.

- 8** 1704-1724
- 9** 1725-1738
- 10** 1739-1762
- 11** 1763-1778
- 12** 1779-1802 mei.
- 13** 1802 juni-1810.

14-15

Jaarrekeningen van Johan Teding van Berckhoudt, als rentmeester-generaal van de domeinen van Voorne.

2 delen

- 14** 1662. Afgehoord 1667.
- 15** 1691. Afgehoord 1698.

B. BIJZONDER**I. EIGENDOMSRECHTEN VAN DE DOMEINEN****A. VERWERVING EN VERVREEMDING**

- 16** Akte van toewijzing aan Jacobus van der Kade van de ambachtsheerlijkheid van het eiland Rozenburg, waaronder gelegen Oud- en Nieuw-Rozenburg, Blankenburg, Ruige- en Lange-Plaat, en de woningen, boomgaarden, landen en tienden gelegen op het eiland, alsmede 's lands huis in Brielle, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden. Afschrift van een authentiek afschrift.
1727 1 katern
- 17** Proces-verbaal van de veiling van een aantal domaniale percelen, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1801 1 katern
Gedrukt, met in- en aanvullingen in handschrift. Zie bijlage 1.
- 18** Proces-verbaal van de veiling van domaniale percelen op de Oosten Westplaat Flakkee, van gorzen voor de polder Kraaijestein, gorzen en grienden op het eiland Rozenburg en de Oostergorzen voor de Oud beijerlandse polder, met een gedeelte van de Bossche Dijk, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1804 1 katern
Gedrukt, met in- en aanvullingen in handschrift. Zie bijlage 1.
- 19** Staat van de te verkopen percelen op de plaat De Krabbe, met de grootte en getaxeerde waarde.
1805 1 stuk
- 20** Proces-verbaal van de veiling van een aantal percelen op de Oosten Westplaat Flakkee en van gorzen op het eiland Rozenburg, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1808 1 katern
Gedrukt met in- en aanvullingen in handschrift. Zie bijlage 1.
- 21** Staat van de veilingvoorwaarden van percelen op de Oost- en Westplaat Flakkee en van gorzen op het eiland Rozenburg, te veilen 20 april 1808.
1808 1 katern
Gedrukt, dubbel van inv.nr. 20 zonder proces-verbaal.

B. BEGRENZINGEN EN BETWISTINGEN

- 22** Proces-verbaal van de afbakening langs de duinen toebehorende aan de graaf van Obdam onder de heerlijkheid Rockanje en de duinen toebehorende aan de heer Bikker van Zwieten onder het

ambacht Oost-Voorne, enerzijds en de Westplaat, toebehorende aan de domeinen, anderzijds, Met aantekeningen van 1766 en mogelijk later.

1736

1 stuk

23

Akte gepasseerd voor schout en schepenen van Maassluis, waarbij getuigen verklaringen afleggen inzake naam en begrenzingen van de wateren het Scheur en het Staaldiep en de aard der visrechten in het laatste. Afschrift.

1766

1 stuk

24

Onderhandse akte waarbij Herman Blok, wonende in Rockanje, verklaart dat het deel van de Pelgersdijk vanaf het huis van Leendert Blok tot de hoek waar Andries Vermaat woont, toebehoort aan de domeinen.

1777

1 stuk

25

Memorie namens de ambachtsheren van Oost-Voorne, Rugge, Groot en Klein Oosterland, Rockanje, St. Anna-polder, Nieuwenhoorn, Nieuwe Goote en het Nieuweland, gericht aan de advocaat-fiscaal der domeinen, Martinus van der Craght, inzake het geschil tussen deze heren en de rentmeester-generaal over het recht van aardhaling en de verkoop van bomen op de binnendijken onder genoemde heerlijkheden. Afschrift.

1778

1 stuk

26

Onderhandse akte, waarbij burgers van Brielle verklaren, dat zij van oudsher in de Maas met botwant gevist hebben zonder daarvoor te betalen (aan de domeinen).

1780

1 stuk

27

Onderhandse akte, waarbij enige inwoners van Rockanje een verklaring afleggen inzake twee grenspalen langs de duinen achter Rockanje. Afschrift.

1782

1 stuk

28

Onderhandse akte, waarbij Leendert van der Berg, wonende in het Brielse Nieuwland, verklaart dat de Nolledijk, lopende vanaf de Nieuwlandse binnendijk tot de buitendijk van de Maas niet tot de domeinen behoort.

1784

1 stuk

29

Onderhandse akte, waarbij de landmeter der domeinen verklaart, dat sedert meer dan 34 jaar in opdracht van de rentmeester-generaal grond is gehaald uit de buitengronden van de polder de Goudmijn, gelegen langs het Scheur op het eiland Rozenburg, voor het onderhoud van een kade en veerdam aldaar, zonder dat daartegen ooit bezwaar is gemaakt door de eigenaren van de polder.

1787 1 stuk

- 30** Onderhandse akte, waarbij enige inwoners van Rockanje een verklaring afleggen inzake drie grenspalen langs de duinen achter Rockanje.
1788 1 stuk

- 31** Memorie van David Goekoop, secretaris van Goederede, over de gronden waarop de duinen op het eiland Goeree onder de jurisdictie horen te vallen van Goederede. Met bijlagen.
1801 3 stukken
Fragment

II. HUUR VOOR DE DOMEINEN

- 32** Onderhandse akten van verhuur door de rentmeester van de heren van Middelharnis aan de rentmeester-generaal van de dijken aan weerszijden van de haven van Middelharnis, met de bermen.
1774, 1778 en 1787 3 stukken

III. VERPLICHTINGEN TEN LASTE VAN DE DOMEINEN

- 33** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van zoden, door derden weggehaald uit domaniale gronden aan de westzijde van de plaat de Krabbe, op grond van het recht van aardhaling.
1780 1 stuk
- 34** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van aarde en zoden, door derden weggehaald uit domaniale gronden aan de oost-en westzijde van de haven van Dirksland, op grond van het recht van aardhaling.
1780 1 stuk
- 35** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van aarde en zoden, door derden weggehaald uit domaniale gronden aan de oostzijde van de haven van Goederede, op grond van het recht van aardhaling.
1781 1 stuk
- 36** Processen-verbaal van de landmeter domeinen van opmetingen van aarde en zoden, door derden weggehaald uit domaniale gronden om Rozenburg, op grond van het recht van aardhaling.
1781, 1782, 1784, 1786 en 1788 1 omslag

IV. UITGIFTE VAN DE DOMEINEN

A. ALGEMEEN

- 37** Staat van de verpachte domeinen van Voorne en de Beijerlanden met vermelding van de pachter, de pachtsom en de periode waarvoor ze verpacht zijn.
(1735 à 1736) 1 deel
Zie bijlage 1.
- 38** Processen-verbaal van de veiling in pacht van buitengedijkte landen, gelegen voor de polder van Rooklaasplaat en de Oude Oostdijk, de gors- en dijkettingen voor het Oude Nieuwland, het gors van 'Huig Claassens wege ten ede toe', de droge dijken van de Noordergors, de gors- en dijkettingen voor de Grote en Kleine Zuiderpolder, alles gelegen in West-Voorne, de veren, visserijen en bijenvlucht in West-Voorne en het bodeambt van de Goederede (vervallen in 1749), gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden.
1737, 1744, 1749, 1756, 1763, 1770, 1777, 1784, 1790, 1796 en 1802 1 pak
Zie bijlage 1.
- 39-41** Staten van de middeldijken in Voorne toebehorende aan de domeinen met vermelding van de pachter.
3 stukken
Zie bijlage 1.
- 39** (eerste helft 18e eeuw). Concept.
40 1768. Concept.
41 1781
In tweevoud.
- 42** Akten van borgstelling voor pachters van de domeinen.
1774-1810 1 omslag
Beijers -	26 dec. 1810
Beijers, Jan -	18 dec. 1784
Beijers, Willem -	27 juni 1799
Blanken Jansz., Teunis -	15 april 1803
Born, Pieter Cornelis -	22 aug. 1783
Bruin, Hendrik den -	23 maart 1800
Drimmelen, Klaas Govertsz. van -	17 nov. 1784 en 27 dec. 1790
Hagers, Corstiaan -	17 sept. 1774, 24 okt. 1778 en 1 okt. 1782
Hagers, Jan -	26 dec. 1810
Hagers, Jan Klaassen -	28 juli 1794
Hagers, Pieter Klaasz. -	29 aug. 1774, 17 sept. 1778 en 1 nov.

	1782
Hoek, Harmen van der -	12 jan . 1789
Hogendijk, Arij -	30 juni 1794 en 27 juni 1799
Hogendijk, Laurens -	30 juni 1794 en 27 juni 1799
Lems, Arij -	15 okt. 1774
Mannekus	26 dec. 1810
Mannekus, Leendert van -	5 dec. 1794 en 30 maart 1799
Mannekus, Pieter van -	5 dec. 1794
Prins, Corstiaan Willemsz. -	9 dec. 1790
Prins, Huibert Cornelisse -	29 aug. 1774, 17 sept. 1778 en 1 nov. 1782
Prins, Huijbregt Willemsz. -	20 april 1784 en 9 dec. 1784
Prins, Willem	5 dec. 1794 en 30 maart 1799
Prins, Willem Huilbertsz. -	10 feb. 1803
Sluijs, Adriaan van der -	26 maart 1799 en 10 feb. 1803
Sluijs, Schalk Adriaanse van der -	13 sept. 1783, 17 nov. 1784, 27 dec. 1790 en 28 juli 1794
Steur	26 dec. 1810
Visser, Arij -	31 juli 1775
Vogelaar, Hendrik Jacobsz. -	18 juli 1785
Voogd, Frans -	24 nov. 1775

B. GRONDEN

1. OOST-VOORNE

Dit is het tegenwoordige Voorne en Rozen

- 43** Proces-verbaal van de veiling in pacht van twee platen liggende in het Scheur voor de Maasdijk van Delfland en twee platen daar in de buurt, toegewezen aan Jan van Bremen, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden, 1739. Met aantekening dat de pacht is overgedaan aan Jakob van Ankeren, Arie Verdonk en Martinus Boere.
1740 1 katern
- 44** Onderhandse akte waarbij Jacob van den Ende verklaart gehuurd hebben van de rentmeester-generaal twee platen liggende in Scheur voor de Maasdijk van Delfland en nog twee platen daar de buurt.
1781 1 stuk
- 45** Onderhandse akten waarbij Arie Hogendam verklaart gehuurd te hebben van de rentmeester-generaal twee platen liggende in het

Scheur voor de Maasdijk van Delfland en twee platen daar in buurt.
1784 en 1787 2 stukken

46-49 Processen-verbaal van de veiling in pacht van de domania gronden
in het Staaldiep, gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden.
4 stukken

46 De buitengorzen aan de zuidzijde van de Staaldiepse
dijk om deze beweidbaar te maken, toegewezen aan
Barend van Loenen, 1742.

47 De buitengorzer aan de zuidzijde van de Staaldiepse
dijk en de houtkap van twee grienden aldaar,
toegewezen aan Krijn Vogelaar, 1762.

48 De buitengorzen aan de zuidzijde van de Staaldiepse
dijk en de houtkap van twee grienden aldaar,
toegewezen aan Laurens van der Vlucht, 1777.

49 De Staaldiepse dijk om te beweiden, toegewezen aan
Willem Hoyer en Piet de Snayer. 1806.

50 Proces-verbaal van de veiling in pacht door de rentmeester-
generaal en de stad Brielle van een buitengors aan de zuidzijde
van de haven van Brielle (geheten Zuid-Meeuwenoord),
toegewezen aan Christiaan den Broeder, gesteld op de staat van
de veilingvoorwaarden, 1758. Met onderhandse akte waarbij
Cornelis van Eik verklaart het genoemde gors gehuurd te hebben.
1771 1 stuk

51 Onderhandse akten waarbij Cornelis van Eik verklaart gehuurd te
hebben van de rentmeester-generaal en de stad Brielle een
buitengors aan de zuidzijde van de haven van Brielle, geheten
Zuid-Meeuwenoord.
1785 en 1799 2 stukken

52 Stukken betreffende de verhuur aan G.C. van Overvelt en daarna
aan Jacob Cornelisse Langendaan van een tuin in het Noordeinde
van Zwartewaal.
1764, 1778, 1779 en 1781 2 stukken

53 Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting
van de tiende kavel buitengors aan de noordzijde van Rozenburg.
1765 1 stuk

54 Onderhandse akte waarbij de rentmeester-generaal verklaart
verhuurd te hebben aan Pieter van Marion de tiende kavel gors aan
de noordzijde van Rozenburg.
1799 1 stuk

55 Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting
van het rietveld voor de zesde en zevende kavel gors aan de
zuidzijde van Rozenburg.

-
	1774	1 stuk
56	Onderhandse akte waarbij Petrus Haak verklaart gehuurd te hebben van de rentmeester-generaal een griend, gelegen even buiten het dorp Zwartewaal.
1775	1 stuk
57	Onderhandse akte waarbij Pieter Kruif verklaart gehuurd te hebben van de rentmeester-generaal een griend, gelegen even buiten het dorp Zwartewaal, 1777. Met onderhandse akte waarbij J.D. Iburg verklaart de huur met ingang van 1789 overgenomen te hebben.
1789	1 stuk
58	Onderhandse akten waarbij Machteltje Touw, weduwe van Jan Pertijn, verklaart gehuurd te hebben van de rentmeester-generaal een perceel zaailand, gelegen in de Kwak in de Herenhoek.
1779 en 1786	2 stukken
59	Onderhandse akte waarbij Jacob Langendaan verklaart gehuurd te hebben van de rentmeester-generaal een tuin en boomgaard, gelegen in de Kerkhoek van Zwartewaal, 1784. Met onderhandse akte waarbij Johan Dirk Iburg verklaart de huur met ingang van 1787 van de weduwe van Jacob Langendaan te hebben overgenomen.
1786	1 stuk
60	Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de afbakening van een gedeelte van de Varkensstraatsedijk onder Rockanje.
1785	1 stuk
61	Onderhandse akte waarbij Pieter Jansz. van Dijk, Reyer van der Vlucht, als voogd van de minderjarige kinderen van wijlen Joris Riedijk, en Jacob Vogelaar verklaren gehuurd te hebben van de rentmeester-generaal de achtste en negende kavel gors op Rozenburg.
1786	1 stuk
62	Onderhandseakte van overdracht van pacht door Jacob de Koning aan Harmen van der Hoek van het westelijk deel van de plaat de Krabbe.
1788	1 stuk
63	Onderhandse akten waarbij de rentmeester-generaal verklaart verhuurd te hebben aan Harmen van der Hoek twee percelen in het westen van de plaat de Krabbe.
1801 en 1802	2 stukken
64	Processen-verbaal van de landmeter der domeinen van de afbakening van percelen naast de Oudhellevoetse of Kappendijk,	

onder de ambachtsheerlijkheid van Nieuweland.
1788 en 1789 2 stukken

65 Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting
van een stuk van de binnendijk aan de westzijde van de
Nieuwenhoornse Molendijk.
1795 1 stuk

66 Onderhandse akte waarbij de rentmeester-generaal verklaart
verhuurd te hebben aan Willem Lievaart de tweede kavel gors aan
de zuidzijde van Rozenburg.
1799 1 stuk

67 Onderhandse akte waarbij de rentmeester-generaal verklaart
verhuurd te hebben aan Hendrik Jansse van Welle de derde kavel
gors aan de zuidzijde van Rozenburg.
1799 1 stuk

68 Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting
van een deel van de buitengorzen en de dijk van de Krabbepolder,
benoorden de Brielse veerheuvel op Rozenburg.
1808 1 stuk

69 Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting
van de zeedijk, dijkputten en beweibare buitengorzen van de plaat
de Krabbe, voor zover niet verpacht aan Brielle.
1808 1 stuk

2. WEST-VOORNE

Dit is het tegenwoordige Goeree. Zie ook inv.nr. 38.

70 Processen-verbaal van de landmeter der domeinen van de
opmeting van door de pachter geplante graszoden op het
Goereese Stellegors.
1733, 1734, 1735, 1736 en 1738 1 omslag

71 Processen-verbaal van de landmeter der domeinen van de
opmeting van door de pachter geplante graszoden op slikken voor
het Grote Zuidergors op Goeree.
1734, 1736 en 1738 3 stukken

72 Proces-verbaal van de veiling in pacht van de etting van de oosten
westduinen op Goeree, toegewezen aan Willem Kommersz. Tanis
en Jacob Dimmensz. Krijger, gesteld op de staat van de
veilingvoorwaarden.
1743 1 katern

73 Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting
van kavels buitendijk en gorzen langs de haven van Goederede en

-
- van de oude binnendijk langs de Zuiderpolder en het buitengors voor de Zuiderpolder bezuiden de dam.
1765 1 stuk
- 74** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van het Stellegors, Zuidergors en dijken en gorzen langs de haven van Goederede.
1765 1 stuk
- 75** Processen-verbaal van de veiling in pacht van de buitendijken en gorzen langs de zuidzijde van de haven van Goederede, en de oude binnendijk langs de Zuiderpolder, de buitendijk en de gors liggende voor de Zuiderpolder bezuiden de dam, en met ingang van 1775 het Stellegors, gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden.
1766, 1770, 1775, 1780, 1785, 1790, 1796 en 1802 1 omslag
Zie bijlage 1.
- 76** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van de Adrianapolder onder de ambachtsheerlijkheid van Stellendam.
1781 1 stuk
- 77** Onderhandse akten van verhuur door de rentmeester-generaal aan de rentmeester, c.q. penningmeester van de heerlijkheid Stellendam van het gedeelte van het Stellegors bezuiden de Dam of Damdijk.
1784, 1789 en 1799 3 stukken
- 78** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de afbakening van een stuk grond in de duinen bewesten de haven van Goederede.
1786 1 stuk
- 79** Processen-verbaal van de landmeter der domeinen van de afbakening van een stuk grond in het noord-westen van de Westduinen op Goeree.
1789 en 1790 2 stukken
- 80** Onderhandse akte waarbij Maria Kievit, weduwe van Willem de Lange, verklaart gehuurd te hebben van de rentmeester-generaal de Molenwerf te Ouddorp.
1790 1 stuk
- 81** Onderhandse akte van verhuur door de rentmeester-generaal aan Maria Kievit, weduwe van Willem de Lange, van de Molenwerf te Ouddorp.
1803 1 stuk

- 82** Onderhandse akten van verhuur door de rentmeester-generaal aan Willem Beeuwsier, van de dijketting, genaamd de Heininge, in West-Voorne, strekkende van het nieuwe veerhoofd tot de gorzen van het West-Nieuwland, en van de gorzen aldaar.
1799 en 1803 2 stukken
- 83** Onderhandse akte van verhuur door de rentmeester-generaal aan G. van Wage, gemachtigde van dijkgraaf en heemraden van de Grote en Kleine Zuiderpolder, van de dijk en het gors voor deze polders en de Nieuw-Westerlose dijk tot Klimmershuisje.
1803 1 stuk
- 84** Proces-verbaal van de veiling in pacht van de buitendijkse gorzen voor de heerlijkheid Stellendam, strekkende van de haven van Dirksland tot de haven van Goederede, toegewezen aan Leend Knappe jr., gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1804 1 katern

3. ZUID-VOORNE

Dit is het tegenwoordige Over-Flakkee.

- 85** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van door de pachter geplante graszoden op slikken voor de polder van Nieuw-Kraaijersplaat.
1734 1 stuk
- 86** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van door de pachter geplante graszoden op slikken voor de Nieuw-Kraaijerspolder.
1734 1 stuk
- 87** Proces-verbaal van de veiling in pacht van het gors en de dijketting voor de Nieuw-Kraaijerspolder, toegewezen aan Johannes Lameete, en van het Zomerland of Stellegors, toegewezen aan Cornelis van der Valk, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
Authentiek afschrift.
1758 1 katern
- 88** Processen-verbaal van de veiling in pacht van de dijkettingen en buitengorzen langs de Oud-Kraaijerspolder, van de oude dijk van Onwaard en van de dijk en het buitengors langs de Nieuw-Kraaijerspolder, gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden.
1766 en 1770 2 katernen
Zie bijlage 1.
- 89** Processen-verbaal van de veiling in pacht van de plaat Flakkee, gelegen voor Middelharnis, gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden. Authentiek afschrift.

1774, 1778, 1798, 1799, 1802-1804 en 1806 1 omslag
Zie bijlage 1.

90 Rapport van de landmeter der domeinen inzake hetgeen in
aanmerking dient te worden genomen bij een aanstaande
verpachting van de plaat Flakkee.
1798 1 stuk

91 Processen-verbaal van de veiling in pacht van de dijk en gorzen
voor Kraaijestein, van de dijkettingen en gorzen langs de Oud-
Kraaijerspolder, van de oude dijk van Onwaard, van de dijk en
gorzen langs de Nieuw-Kraaijerspolder, van de dijk en gorzen langs
de polder Kraaijenisse, van het stuk dijk vanaf de Nieuwedijk van
Stellendam tot de uithoek naast de haven van Dirksland, en van de
buitendijk van de polder Kraaijenisse, gesteld op de staten van de
veilingvoorwaarden.
1775, 1780 en 1785 3 katernen
Zie bijlage 1.

92 Onderhandse akten waarbij Arend van der Vliet verklaart gehuurd
te hebben van de rentmeester-generaal de buitendijk van de
polder Kraaijenisse.
1780 en 1785 2 stukken

93 Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting
van gronden bij Dirksland, in pacht gegeven aan dijkgraaf en
gezworenen van Dirksland.
1791 1 stuk

94 Onderhandse akten van verhuur door de rentmeester-generaal aan
Arend van der Vliet van de buitendijk van de polder Kraaijenisse.
1799 en 1803 2 stukken

4. DE BEIJERLANDEN

95 Onderhandse akte waarbij Cornelis Antoni Boon, pachter van de
plaat de Beer, en Cornelis Verhey, aan wie Gecommitteerde Raden
op verzoek van beide genoemden de beplanting van de riet- en
biesvelden op en rond de plaat hebben uitgegeven, een
overeenkomst sluiten inzake deze beplanting. Afschrift.
1771 1 stuk

96 Onderhandse akte waarbij Arie de Koning verklaart gehuurd te
hebben van de rentmeester-generaal een plaat met riet, gelegen
benoorden de plaat de Beer.
1781 1 stuk

C. HOUTKAP

Zie ook inv.nrs. 47 en 48.

-
- 97** Proces-verbaal van de veiling van wilgenhout, staande aan de noord- en zuidzijde van de Staaldiepse dijk tegenover Brielle, toegewezen aan Hendrik Noordermeer, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1757 1 stuk
- 98** Proces-verbaal van de veiling van wilgen- en elzenhakhout staande op de laan langs de haven van Oud-Beijerland, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1783 1 katern
Zie bijlage 1.
- 99** Proces-verbaal van de veiling van het wilgenhout, staande in de griend voor de Zwartewaalse dijk, toegewezen aan Tulp Moerkerken, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1783 1 stuk
- 100** Proces-verbaal van de veiling van het wilgenhout, staande in de griend voor de Zwartewaalse dijk, toegewezen aan Cornelis de Gilde, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1791 1 katern
- 101** Proces-verbaal van de veiling van het hakhout van een perceel griend, gelegen bij Zwartewaal, buitendijks bij de zogenaamde Statenpaal, toegewezen aan C. de Gilde, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1796 1 stuk
- 102** Proces-verbaal van de veiling van het hout, dat afgehakt en opgebonden ligt aan de zuidzijde van de Staaldiepse dijk op het eiland Blankenburg, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1797 1 katern
Zie bijlage 1.
- 103** Proces-verbaal van de veiling van hakhout, staande op de gorzen aan de zuidzijde van de Staaldiepse dijk op Blankenburg, toegewezen aan Cornelis Pijl van Hardensveld, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1802 1 katern
- 104** Proces-verbaal van de veiling van hakhout, staande op de gorzen aan de zuidzijde van de Staaldiepse dijk, toegewezen aan Jacob Rodenburg, Izaak Kouwenoord en C. Verheij Bzn., gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1804 1 katern
- 105** Proces-verbaal van de veiling van hakhout, staande op de gorzen

benoorden de haven van Oud-Beijerland, genaamd het Kraaijebos en de Rietbroek aan de Bosdijk, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.

1804

1 katern

Zie bijlage 1.

D. TIENDEN

106

Processen-verbaal van de veiling in pacht van korentienden in de Graspolder op het eiland Rozenburg, gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden.

1746-1749 en 1751

1 omslag

Zie bijlage 1.

107

Processen-verbaal van de veiling in pacht van de lammertienden op het eiland Goeree (West-Voorne), gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden. Netten en afschriften.

1774, 1776, 1802, 1805 en 1809

1 omslag

Zie bijlage 1.

108

Processen-verbaal van de veiling in pacht van de tienden op de gorzen van Kraaijestein, gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden.

1807 en 1809

2 katernen

Zie bijlage 1.

109

Processen-verbaal van de veiling in pacht van de tienden in de nieuw bedijkte Krabbepolder en de Graspolder op het eiland Rozenburg, gesteld op de staten van de veilingvoorwaarden.

1807 en 1809

2 katernen

Zie bijlage 1.

E. VEREN

Zie ook inv.nr. 38.

110

Appointement van Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier, houdende dat aan Krijn Visser het alleenrecht wordt gegeven van het vervoer per schip van alle granen en koopwaren, verkocht in de polder Nieuw-Rozenburg, die niet door de ingezetenen zelf vervoerd kunnen worden, 1793. Met aantekening van de municipaliteit van Rozenburg, houdende dat Krijn Visser nog steeds als schipper fungeert.

1799

1 stuk

111

Onderhandse akte van verhuur door de rentmeester-generaal aan Jan van Gelder van het veer van Goederede naar Hellevoetsluis.

1799

1 stuk

112

Proces-verbaal van de veiling in pacht van de veren in West-

voorne, van Goederede op de Kwak en Hellevoetsluis en op Dirksland en Sommelsdijk, toegewezen aan Johannes Degenaar, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.

1809

1 katern

F. VISSERIJEN

Zie ook inv.nr. 38.

- 113** Appointement van Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier, houdende dat aan Cornelis Burgerhout wordt verpacht de vroomvisserij op de Maas van Rotterdam tot Brielle en Maassluis tot aan zee.
1766 1 stuk
- 114** Appointement van Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier, houdende dat aan de rentmeester-generaal, Mr. Ocker Gevaerts, wordt verpacht de visserij, genaamd de hoge heul in 't Wout, met de hoge heul in de dijk van het Malegout en de heul voor Jacob Barends huis, gelegen buiten Brielle.
1775 1 stuk
- 115** Proces-verbaal van de landmeter der domeinen van de opmeting van zalmsteken aan de noord- en westzijde van de plaat de Krabbe.
1782 1 stuk
- 116** Onderhandse akte van verhuur door de rentmeester-generaal aan de gerechten van de polders Nieuwenhoorn en Nieuwe Goote van de binnenvisserij in genoemde polders.
1803 1 stuk
- 117** Proces-verbaal van de veiling in pacht van de oester- en mosselbanken, genaamd de Herkingse bank en de Goereese bank, toegewezen aan Johannes Meijer, David van Weel en Reijnier Frederik van Staveren, gesteld op een uittreksel uit de staat van de veilingvoorwaarden, 1806. Authentiek afschrift
1807 1 katern
Met aantekeningen over de betaling der pacht.
- 118** Onderhandse akte van verhuur door de rentmeester-generaal aan het bestuur van Nieuwenhoorn van de visserij onder Nieuw Helvoet.
1809 1 stuk
- 119** Proces-verbaal van de veiling in pacht van het recht tot aanleg van oester- en mosselbanken, het bevissen ervan en de vangst van zeehonden, op de Kabeljauws-, Schaar-, Zand- en Paardenplaat, voor zover deze binnen de domeinen van het voormalig departement Holland liggen, toegewezen aan Johannes van der

Doel, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.
1809

1 katern

120

Proces-verbaal van de veiling in pacht van de staalvisserij in de rivieren de Maas, het Scheur en het Haringvliet, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.

1810

1 katern

Zie bijlage 1.

121

Proces-verbaal vande veiling in pacht van de zalmvisserij in de rivieren de Maas, het Scheur en het Haringvliet en van de vroomvisserij in de Maas, gesteld op de staat van de veilingvoorwaarden.

1810

1 katern

Zie bijlage 1.

V. ONDERHOUD VAN DE DOMEINEN

A. TOESTAND VAN DE DOMEINEN EN WERKZAAMHEDEN

122-129 Rapporten van de landmeters der domeinen inzake waterpeilingen.

122 Aan de houten en rijssen hoofden tegenover Maassluis, 1727., 1 stuk

123 Aan de paalhoofden langs de Zwartewaalse dijk, 1727, 1728-1729, 1730-1731, 1731-1732, 1734-1735, 1736-1737, 1762-1763, 1763-1764, 1766-1767, 1771-1772-1791-1792, 1794-1795, 1796-1797 en 1797-1798., 1 omslag

124 Aan de zuidzijde van Goeree, 1751-1763, 1754-1757, 1757, 1763-1764 en 1764., 1 omslag

125 Aan de zuidzijde van Goeree, vanaf de kleine triangel tot de Paardeplaat, 1757-1763, 1764-1765, 1766-1767 en 1767-1768., 4 stukken

126 Bij en aan de Paardeplaat tussen Goeree en Brouwershaven, 1763-1764, 1764, 1764-1765, 1766 en 1766-1767-1768., 1 omslag

127 Aan de noordzijde van Goeree, 1764-1765., 1 stuk

128 Aan het veerhoofd tegenover Maassluis en sedert 1782 ook aan het paalhoofd aan het eind van de haven van Maassluis, 1775-1776-1791-1792, 1794-1795, 1796-1797 en 1797-1798., 1 omslag

129 Aan het veerhoofd tegen Brielle, 1777-1778-1791-1792, 1794-1795 en 1797-1798., 1 omslag

130-144 Rapporten van de landmeters, c.q. opzichters der domeinen.

130 Inzake landafslag op de Ruige Plaat, Oud- en Nieuw-Rozenburg, aan de kant van het Scheur, gemeten met behulp van daartoe geslagen palen, die vervolgens verzet zijn, 1727., 1 stuk

-
- 131** Inzake de materialen en gereedschappen in de keet toebehorend aan de domeinen, bij Zwartewaal, 1729., 1 stuk
- 132** Inzake de inspectie van de zalmsteken in verband met de bevaarbaarheid en loop der rivieren, 1762., 1 katern
- 133** Inzake de jaarlijkse inspectie van de domaniale gorzen, 1784-1790 en 1793., 1 omslag
- 134** Inzake de werken aan de veerhoofden tegenover Brielle en Maassluis, de dijk over Rozenburg en de rijsberm aan de buitengorzen van Rozenburg, 1790., 1 katern
- 135** Inzake de rijswerken aan de buitengorzen van de plaat de Krabbe, 1791., 1 stuk
- 136** Inzake de toestand van het paalhoofd aan de haven van Zwartewaal, 1791., 1 katern
In tweevoud.
- 137** Inzake hoofden en paalwerken langs de Zwartewaalse dijk en aan de haven van Zwartewaal, 1793., 1 katern
- 138** Inzake de zandpassage over het eiland Rozenburg, 1794., 1 katern
- 139** Inzake uit de pacht zijnde kavels gors op Rozenburg en Blankenburg, 1794., 1 katern
- 140** Inzake kapotte meerpalen aan het veerhoofd in Brielle, graafwerk voor een nieuwe griend aan de Staaldiepse dijk, een griend aan de Staaldiepse dijk en de gording aan het grote hoofd te Zwartewaal, 1795., 1 stuk
- 141** Inzake stormschade aan de dijken, rijs-, aarde- en paalwerken van de domeinen, 1802., 2 katernen
- 142** Inzake de buitengorzen voor de Hals-, Eendrachts-, Scharrezee- en Adrianapolder, tussen de havens van Goederede en Dirksland, 1806., 1 stuk
- 143** Inzake de toestand van de dijk en de haakkaden van de Krabbepolder op Rozenburg, 1807., 1 stuk
- 144** Inzake de inspectie van de verdrongen polder Bommenede, aan de noordzijde van het eiland Schouwen, en van de platen tussen Schouwen en Goeree-Overflakkee, 1808., 1 stuk
- 145** Onderhandse akte waarbij de pachters van de duinen van de domeinen op Goeree en de ingelanden, voor zover hun grond aan of bij de duinen ligt, verklaren geen schade te lijden door konijnen. 1776 1 stuk
- 146** Rapport inzake de inspectie en waterpeiling op de Paardeplaat bij Goeree door Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier en de opzichter der domeinen. (18e eeuw) 1 stuk
- 147** Staat van de waterwerken onder de administratie van de

rentmeester-generaal, die overgelaten zijn aan het beheer van de Agent van het Departement van Inwendige Politie, met nadere gegevens over de toestand van die werken.

1800

1 katern

B. PLANNING EN BEGROTING VAN WERKZAAMHEDEN

- 148-159** Memoriën houdende ontwerp en begroting van de landmeters, c.q. opzichters der domeinen.
- 148** Voor de verbetering van niet goed gelegde rijdsdammen aan het Zuidergors op Goeree, 1733., 1 stuk
- 149** Voor de bezanding van de Staaldiepse dijk, de passage over Rozenburg en de weg achter Maassluis, 1737., 1 stuk
- 150** Voor het herstel van stormschade aan de Zwartewaalse dijk, 1764, 1781, 1782, 1784-1788, 1790 en 1791., 1 omslag
- 151** Voor het graven van sloten en greppels en het leggen van rijswerk op de plaat de Krabbe, 1778., 1 katern
- 152** Voor het vervangen van het rijswerk aan de veerdam tegenover Brielle door stenen, 1778., 1 katern
- 153** Voor herstel en verbetering van het veerhoofd tegenover Brielle, 1778, 1779, 1787 en 1789., 1 omslag
- 154** Voor herstel en verbetering van de paalhoofden langs de Zwartewaalse dijk en voor de haven van Zwartewaal, 1779, 1781, 1783, 1786, 1789, 1791 en 1793., 1 omslag
- 155** Voor herstel en verbetering van het veerhoofd tegenover de haven van Maassluis, 1781, 1783, 1787, 1789 en 1791., 1 omslag
- 156** Voor herstel van stormschade aan de Staaldiepse dijk en de veerdammen tegenover Brielle en Maassluis, 1781-1790 en 1793., 1 omslag
- 157** Voor herstel van stormschade aan de Zwartewaalse dijk en het leggen van rijswerk aan het havenhoofd te Zwartewaal, 1783., 1 stuk
- 158** Voor het stellen van een nieuwe grenspaal bij het dorp Sommelsdijk, op de grens van Holland en Zeeland, 1784., 1 stuk
- 159** Voor het herstel van de veerhoofden en plankieren tegenover Brielle en Maassluis, 1788., 1 katern
- 160** Memorie houdende ontwerp voor het inkorten van het veerhoofd en de veerdam tegenover Brielle en de veerhoofden tegenover Maassluis en aan de Maassluisse zijde.
1788 1 stuk
- 161-163** Memoriën houdende ontwerp en begroting van de landmeters, c.q.

opzichters der domeinen.

161 Voor herstel van stormschade aan de Zwartewaalse dijk en reparaties aan de keet, toebehorende aan de domeinen, staande achter die dijk, 1789., 1 stuk

162 Voor verhoging van de Zwartewaalse dijk en vulling van de gaten er in, 1790., 1 stuk

163 Voor herstel van stormschade aan de Staaldepse dijk en aan de veerhoofden en veerdammen tegenover Brielle en Maassluis, 1791 en 1792., 2 stukken

164 Memorie van de landmeter der domeinen ter ondervanging van bezwaren tegen 4 geprojecteerde dammen aan de plaat de Krabbe. 1792 1 stuk

165-166 Memoriën houdende ontwerp en begroting van de landmeters, c.q. opzichters van de domeinen.

165 Voor herstel van stormschade aan de Zwartewaalse dijk en de verhoging van een gedeelte van de aarden berm langs de dijk, 1793., 1 stuk

166 Voor de bedijking van de plaat de Krabbe, 1804 en 1806., 3 stukken

C. AANBESTEDING VAN DE WERKZAAMHEDEN

167-212 Bestekken met processen-verbaal van de aanbesteding.

167 Van het onderhoud van de passage over Rozenburg, 1737, 1743, 1746, 1755, 1767, 1773, 1775, 1776, 1782, 1788 en 1802., 1 omslag

168 Van het verbreden van de kruin van de dijk langs de polder Kooiland op Rozenburg, het verhogen van de kade en het bezanden van een stuk van de dijk, 1742., 1 katern

169 Van het onderhoud van drie rijdsdammen of -schuttingen op het Zuidergors voor de Kleine Zuiderpolder op Goeree, 1749, 1762, 1763, 1773, 1776, 1779 en 1782., 1 omslag

170 Van werkzaamheden aan de Staaldepse dijk, 1750, 1776-1778 en 1806., 1 omslag

171 Van het graven van greppels en planten van kniepoten in het gors aan de veerdam tegenover Brielle, 1751., 1 katern

172 Van werkzaamheden aan de Zwartewaalse dijk, 1753, 1757, 1775-1780, 1782-1788, 1790, 1791, 1793 en 1798., 1 omslag

173 Van het herstellen van het veerhoofd tegenover Brielle en het onderhoud van de passage over Rozenburg, 1758., 1 katern

174 Van het ophogen en gelijkmaken van de wegen op de plaat de Krabbe, 1767., 1 katern

-
- 175** Van werkzaamheden aan de paalhoofden voor de Zwartewaalse dijk, 1768, 1776, 1778, 1782, 1784-1786 en 1790., 1 omslag
- 176** Van het maken van rijsbeslagwerk aan de zuidwestzijde van de plaat de Krabbe en het repareren van de rijsdam in het Staaldiep, 1773., 1 katern
- 177** Van het graven en uitdiepen van sloten en greppels op de plaat Flakkee en de slikken er van, 1773, 1774, 1780, 1805, 1808 en 1809., 1 omslag
- 178** Van werkzaamheden aan de veerhoofden bij en tegenover Maassluis, 1774, 1776, 1777, 1781, 1787, 1789 en 1791., 1 omslag
- 179** Van werkzaamheden aan de veerhoofden bij en tegenover Brielle, 1775, 1777, 1779 en 1787-1789., 1 omslag
- 180** Van het maken van een rijsdam aan de zuidwestzijde van de plaat de Krabbe, 1776., 1 katern
- 181** Van het bezanden van de dijken van de polders Nieuw-Rozenburg en Kooiland op Rozenburg en het verhogen van een deel van de kade van de laatste dijk, 1778., 1 katern
- 182** Van het graven van sloten en greppels in de gorzen om het eiland Rozenburg, 1778., 1 katern
- 183** Van het planten van graszoden op de slikken van de plaat Flakkee, 1778-1785 en 1808., 1 omslag
- 184** Van het graven van bermsloten aan weerszijden van de havendijken van Middelharnis, 1779., 1 katern
- 185** Van de levering en verwerking van stenen voor de veerdam tegenover Brielle, 1779., 1 katern
- 186** Van reparaties aan de Staaldiepse dijk en het graven van een sloot in het gors bezuiden die dijk, 1779., 1 katern
- 187** Van het onderhoud van de passage over Rozenburg, de weg achter Maassluis en de veerdammen en veerhoofden bij en tegenover Brielle en Maassluis, 1779., 1 katern
- 188** Van het graven van sloten en greppels op de plaat de Krabbe, 1779-1784., 1 omslag
- 189** Van hei- en timmerwerk aan het veerhoofd en de veerdam tegenover Brielle, 1780., 1 katern
- 190** Van reparaties aan de Staaldiepse dijk en de veerdam tegenover Brielle, 1780., 1 katern
- 191** Van rijs- en aardwerk aan het veerhoofd en de veerdam tegenover Maassluis, 1781., 1 katern
- 192** Van werkzaamheden aan de Zwartewaalse dijk en de paalhoofden voor de dijk, 1781 en 1786., 2 katernen
- 193** Van reparaties aan de Staaldiepse dijk en de veerdammen tegenover Brielle en Maassluis, 1781, 1784, 1786-1789, 1792 en 1793., 1 omslag

-
- 194** Van werkzaamheden aan de Staaldiepse dijk, de veerdammen tegenover Brielle en Maassluis en de weg achter Maassluis, 1782 en 1785., 2 katernen
- 195** Van werkzaamheden aan de Staaldiepse dijk, de veerdammen tegenover Brielle en Maassluis, de weg achter Maassluis en het havenhoofd van Maassluis, 1783., 1 katern
- 196** Van werkzaamheden aan de Zwartewaalse dijk en het havenhoofd van Zwartewaal, 1783., 1 katern
- 197** Van werkzaamheden aan het havenhoofd van Zwartewaal, 1783, 1789 en 1791., 4 katernen
- 198** Van het schoonmaken van sloten en slechten van wallen op diverse gorzen rond Rozenburg, 1785., 1 katern
- 199** Van heiwerk en het leggen van een rijsberm aan de veerdam tegenover Maassluis, 1786., 1 katern
- 200** Van het onderhoud van de veerhoofden en veerdammen tegenover Brielle en Maassluis en aan de Maassluise zijde, 1788 en 1794., 1 omslag
- 201** Van werkzaamheden aan de veerdammen tegenover Brielle en Maassluis, 1790., 1 katern
- 202** Van reparaties aan de Staaldiepse dijk, aan de veerdammen tegenover Brielle en Maassluis en aan een aarden dam en een rijs- en aardeberm aan de passage naar de plaat de Krabbe, 1791., 1 katern
- 203** Van het aanleggen en onderhouden van vier rijsdammen en beslagwerk aan de plaat de Krabbe bij het veerhoofd tegenover Brielle, 1792., 1 katern
- 204** Van het bouwen van een bouwmanswoning met schuur op de nieuw te maken heuvel op de plaat de Krabbe tegenover Brielle, 1793., 1 katern
- 205** Van het graven en uitdiepen van sloten en greppels op Blankenburg en de gorzen rondom de Staaldiepse dijk, 1795-1809., 1 omslag
- 206** Van het leggen van vier rijsdammen aan de gors van de plaat de Krabbe beneden de Brielse veerheuvel, 1796., 1 katern
- 207** Van het graven van greppels in de griend beneden Zwartewaal, 1796., 1 stuk
- 208** Van werkzaamheden aan de Maassluise veerheuvel op Blankenburg, 1796 en 1801., 2 katernen
- 209** Van het bouwen van een arbeidershuis op de Brielse veerheuvel op de plaat de Krabbe, 1797., 1 katern
- 210** Van het slechten van kaden voor de nieuwe bedijking op de Krabbegorzen, 1807., 1 katern
- 211** Van het sluiten van een geul door de zandplaat voor de gorzen van de plaat de Krabbe, 1808., 1 katern
- 212** Van reparaties aan rijswerken en de sluitdam op de gorzen van de plaat de Krabbe en het graven van

sloten op de gorzen van Rozenburg, 1809., 1 katern

VI. ESPARGNES

Voor de betekenis van 'espargnes' zie Inleiding, pp. IV en V.

213

Verbaal van het Hof van Holland houdende willige condemnatie tot navolging van het bereikte akkoord tussen de procureur-generaal van Holland en de erfgenamen ab intestato van Johannes Stolk, overleden te Brielle, inzake de verdeling van de erfenis tussen de erfgenamen en de rentmeester van de espargnes. Authentiek afschrift.

1739

1 stuk

214-216

Stukken betreffende de reclame door de eigenaren van geborgen goederen, die als strand- en zeevonden onder de rentmeester-generaal berusten.

3 pakken

Hieronder volgt een alfabetische lijst van de namen der schepen die in de stukken voorkomen.

De stukken zijn te vinden onder de achter de namen vermelde data.

Het verdient aanbeveling voor de namen van niet-Nederlandse schepen ook te kijken onder de Nederlandse versie van de naam.

Abraham & Elisabeth	8 nov. 1785
Adam & Sarah	8 juli 1750
Ancona	feb. 1792
Anna	14 juli 1747
Anna Catharina	25 dec. 1746
Anna Cornelia	11 dec. 1749
Anna Johanna	okt. 1771
Anna Magdalena	7 okt. 1762
Anna Margaretha	11 okt. 1795
Anna Maria & Catharina	nov. 1768
Ant	22 april 1788
Argus	dec. 1801
Aridon	7 feb. 1750
Arke	3 aug. 1754
Baltimore Pacquet	15 nov. 1775
Batchelor's Delight	1751
Betty	12 dec. 1764, 26 nov. 1765, sept. 1786
Bittern	6 jan . 1801
Bonte Kat	8 feb. 1749
Catharina	28 juli 1792

Catharina	Margaretha 2 april 1790
Cato	25 dec. 1766
Charming Sally	dec. 1775
Chichester	5 april 1756
Christian & Hazart	13 jan . 1767
Clerimont	nov. 1746
Cleveland	6 sept. 1783
Concorde	9 feb. 1783
Concordia	22 jan . 1801
Cornelia Jacoba	25 juli 1762
Delight	14 Jan. 1810
Deux Soeurs	8 okt. 1788
Diana	22 maart 1768
Dorothy	feb. 1770
Drie Gebroeders	okt. 1751, 13 jan . 1788
Drie Goede Vrienden	20 jan . 1774
Easter	7 okt. 1793
Edinburgh Packet	29 nov. 1754
Edward	5 dec. 1779
Eendragt	28 okt. 1747
Eenigheid	16 sept. 1763, 8 nov. 1767, 3 aug. 1771, 3 juli 1773
Elisabeth	14 feb. 1750
Enbdens Welvaren	20 aug. 1781
Emmanuel	22 dec. 1746
Engelberta & Maria	17 juli 1758
Erfstadhouder	24 maart 1756
Experiment	18 jan . 1788
Fame	7 dec. 1796
Favorite	25 nov. 1803
Finder	12 nov. 1762
Fortuyn en Vreede	15 okt. 1763
Frederica Carolina	20 jan . 1787
Friends Goodwill	30 nov. 1759
Friendship	1 nov. 1750

Gehieme Rad Gulberg	11 okt. 1798
Gelukkige Wederkomst	6 dec. 1779
Generaal Elliot	15 nov. 1786
George & Ann	1 feb. 1770
Gerrit & Adriaan	6 sept. 1786
Getrouwigheid	31 jan . 1799
Goede Hoop	12 april 1783, 13 okt. 1797
Goede Verwachting	28 aug. 1790, 22 mei 1803
Greenwich	6 nov. 1756
Groene Valk	nov. 1777
Habet	25 okt. 1788
Happy Return	8 feb. 1746
Henderica & Elisabeth	nov. 1746
Henrica Hinlope	25 jan . 1760
Henry	28 dec. 1797
Hibernia	15 jan . 1773
Hofnong	17 juni 1785
Hull	1 april 1751
Industry	28 aug. 1785
Ingeborg Carolina	13 okt. 1786
Jacomina Johanna	17 juli 1763
Jan Jacob	14 juli 1747
Jan & Johanna	4 maart 1778
Johanna & Catharina	16 maart 1786
John	10 feb. 1790
John & Benjamin	26 maart 1752
John & Mary	1751
Jonge Besaen	29 sept. 1787
Jonge Catharina	25 nov. 1782
Jonge Cornelis	30 dec. 1809
Jonge Diederick	9 dec. 1760
Jonge Gerrit	25 juli 1762
Jonge Gotthilf	6 jan . 1778
Jonge Hendrik	14 okt. 1747
Jonge Izaak	14 nov. 1757

Jonge Jan	11 dec. 1749
Jonge Jan Jacob	21 maart 1753
Jonge Johann	april 1758
Jonge Jooren	8 okt. 1763
Jonge Scheltes	nov. 1790
Jonge Sijmon	17 juni 1758
Jongvrouw Maria	jan. 1757
Juffrouw Cornelia	27 aug. 1784
Juffrouw Elisabeth	6 april 1800
Juffrouw Helena & Elisabeth	15 nov. 1775
Juffrouw Henrietta	13 maart 1782
Juffrouw Maria	17 maart 1765, 15 maart 1786
Kitty	9 Jan. 1793
Lambert & Martina	24 maart 1778
Lambertus	15 sept. 1774
Laurens	12 dec. 1759
Leendert & Jacomina	31 dec. 1760
Lente	24 maart 1769
Liefde	27 okt. 1784
Lyon	17 feb. 1752
Magdalena	19 maart 1758
Magdalena Elisabeth	2 okt. 1764
Margaretha Magdalena	6 nov. 1779
Maria	13 dec. 1746, 31 juli 1780 en 27 juli 1782
Maria Sophia	11 dec. 1746
Marie Françoise	9 feb. 1749
Mary	6 nov. 1756, 15 nov. 1775
Mary & Ann	20 mei 1768
Middelburgs Welvaren	3 nov. 1763
Morgenstar	22 dec. 1779
Morgenstern	21 nov. 1809
Nanny	3 feb. 1749
Nepthunus	8 nov. 1785
Neptune	26 feb. 1765, 22 maart 1768

Nicolaas	12 feb. 1749
Nonpareil	6 nov. 1756
Noordewind	dec. 1776
Nostro Signor del Carmino	17 dec. 1778
Olive Branch	22 maart 1768
Omega	3 maart 1803
Onverwagt	18 dec. 1802
Peter & Anna Catharina	28 april 1803
Posthoorn	nov. 1759
Postillion de Morlaix	2 dec. 1763
Printemps	21 april 1780
Providence	6 nov. 1761, sept. 1786
Providencie	1 jan . 1761
Prudence	17 juli 1796
Rodney	26 okt. 1765
Rose	21 nov. 1746
Rotterdams Welvaren	9 okt. 1767
Rover	8 feb. 1746
Saint Jean Baptist	13 maart 1782
Samuel & Elisabeth	27 dec. 1763
Sint Nicolaus	27 sept. 1781
Sint Pieter	28 okt. 1747
Slootbos	7 okt. 1751
Speedwell	1 nov. 1750, 21 feb. 1756
Spieringshoek	13 feb. 1765
Star	18 feb. 1807
Sterling Packet	2 dec. 1759
Succes	30 jan . 1771
Sultana	12 jan . 1808
Tempest	5 dec. 1747
Thetis	24 dec. 1792
Thomas	13 nov. 1778
Thomas & Alice	nov. 1780
Thomas & James	11 nov. 1768

Thomas & William	19 nov. 1747
Trouwe Vrienden	24 nov. 1783
True Briton	3 okt. 1793
True Friends	feb. 1764
True Love	12 aug. 1771
Twee Gebroeders	april 1768, 22 okt. 1791
Twee Gezusters	25 feb. 1790
Twee Jonge Jannen	nov. 1775
Twee Juffrouwen Elisabeth	voorjaar 1760
Unicorn	31 maart 1766
Unity	1 nov. 1750
Valk	17 sept. 1790
Vier Gebroeders	aug. 1745
Vier Gezusters	18 sept. 1759
Virginia	27 maart 1771
Vlieg ende Mercurius	31 dec. 1771
Vriend schap	feb. 1757
Vrouw Angelika	20 nov. 1784
Vrouw Anna	23 juni 1765, 3 okt. 1782
Vrouw Dionisia	13 jan . 1788
Vrouw Elisabeth	7 april 1788
Vrouw Geertruida	jan. 1799
Vrouw Josina & Adriana	15 nov. 1792
Vrouw Maria	2 april 1790, 14 maart 1799
Vrijheid	16 dec. 1758, 16 jan . 1788
Waakzaamheid	1 aug. 1769
Wacaop	maart 1763
Wassenaar	25 maart 1794
Welvaart	26 okt. 1775
William	8 feb. 1746
William & Ann	11 dec. 1767
William & Jannet	12 jan . 1756
William & Mary	10 mei 1749, 7 jan . 1781
Windskibelicheden	31 okt. 1797
Wijklust	24 sept. 1763

Zeegen van Booven	17 juni 1785
Zeelust	5 dec. 1802
Zeepost	24 okt. 1775
Zorgvliet	dec. 1792
Zuid Scharwoude	25 juli 1762

- 214** 1745-1764 januari.
215 1764 februari-1782.
216 1783-1810

- 217** Staat van de door de rentmeester verkochte roerende goederen, nagelaten door mej. P. van Eden, met vermelding van de kopers en de prijzen. Afschrift.
 1787 1 katern

VII. BIJZONDERE OPDRACHTEN

- 218** Rekeningen van de penningmeester over de gelden voor de vernieuwing van de spui en spuikolk bij Goederede.
 1727-1728, 1728-1729, 1729, 1731-1736, 1745-1782 1 pak
 Volgens resolutie van de Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier d.d. 22 april 1729, moet de rentmeester-generaal deze rekening afhoren samen met de ingelanden van Goeree. R.A.Z.H. Grafelijkheidsrekenkamer, Registers inv.nr. 69, fol. 15b.
- 219-220** Rekeningen van de penningmeester van de haven van Goederede.
 2 pakken
 Volgens een resolutie van de Staten van Holland d.d. 19 mei 1730, moet de rentmeester-generaal deze rekening afhoren. Zie inv.nr. 1.
- 219** 1727-1735 en 1744-1769.
220 1770-1776, 1778-1779-1791-1792 en 1802-1803-1805-1806.
- 221** Rekeningen van de administrateur van de omslag van tien stuivers per gemet over de heere- en vronlanden onder Goederede en in de oude polders van West-Voorne, geheven ter aflossing van de leningen ten laste van de haven van Goederede.
 1791-1792 en 1801-1806 1 omslag
 Een definitief bewijs dat de rentmeester-generaal deze rekening in opdracht van zijn superieuren afhoort, is niet gevonden. Wel enige aanwijzingen:
 - voor de heffing is octrooi verleend door de Staten van Holland in 1791.
 - elders bevinden zich twee rekeningen, over een soortgelijke omslag in Goeree, die ook door de rentmeester-generaal werden afgehoord en wel blijkens marginale aantekeningen in opdracht van Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier.
 R.A.Z.H. Grafelijkheidsrekenkamer, Registers inv.nr. 792e.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1. LIJST VAN NIET IN DE BESCHRIJVINGEN VERMELDE PACHTERS EN KOPERS VAN DOMEINEN

Alfabetische lijst van de niet in de beschrijvingen vermelde pachters en kopers van domeinen, voorkomende in de inv.nrs. 17, 18, 20, 37-41, 75, 88, 89, 91, 98, 102, 105-109, 120 en 121.

Achter de naam staat het betreffende inv.nr. vermeld en eventueel een jaartal en/of folio-, c.q. paginanummer.

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
A	
Abels, Maartje -, weduwe van Dominicus van Veen	inv.nr. 37, p. 20
Abraham	inv.nr. 40, p. 4
Ackershoek, L. -	inv.nr. 17, p. C 8
Adrichem, Christiaan van -	inv.nr. 18, p. 42; inv.nr. 20, p. 36
Aleman, Cornelis -	inv.nr. 38, 1784, f . 11vo
Aleman, Jan Jooste -	inv.nr. 107, 1774
Aleman, Meijndert -	inv.nr. 38, 1744, f . 5vo
Aleman, Teunis -	inv.nr. 107, 1776
Almonde, Willem van	inv.nr. 37, p. 11 en 13
Arkenbout, weduwe -	inv.nr. 40, p. 3
B	
Baalen, Steven van -	inv.nr. 121, f . 11
Baan, Krijn van der -	inv.nr. 37, p. 10
Bakelaar, Daniel -	inv.nr. 75, f . 6vo-7vo
Bakker, Jan -	inv.nr. 18, p. 95; inv.nr. 109, 1807, f . 5
Bakker, Pieter -	inv.nr. 38, 1790 f . 12vo; 1802, f . 12vo
Batenburg, Jasper -	inv.nr. 109, 1807, f . 6
Becke, Leendert -	inv.nr. 38, 1790, f . 6vo
Beeuwsier, Willem -	inv.nr. 17, p. C 8; inv.nr. 38, 1770, f . 5; 1777, f . 5vo; 1784, f . 6vo; 1790. f . 7; 1796, f . 7; 1802, f . 7
Berckel, Jacob Jobze -	inv.nr. 37, p. 5

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Berghem, Pieter van -	inv.nr. 37, p. 17
Beijer, Evert -	inv.nr. 17, p. A 7
Beijer, Simon -	inv.nr. 18, p. 79
Beijers	inv.nr. 121, f . 27vo
Bliek, Gerrit Philipse -	inv.nr. 37, p. 19
Blok, Heijman -	inv.nr. 37, p. 3
Boehove, Aart Janse -	inv.nr. 37, p. 19
Bogaard, W. -	inv.nr. 102
Bogertman, Aren -	inv.nr. 75, 1785, f . 5 en 5vo; 1790, f . 5 en 5vo; 1796, f . 5vo
Bol, Cornelis -	inv.nr. 37, p. 19
Boogerman, Daniel -	inv.nr. 75, 1770, f . 3vo
Boon, Hugo -	inv.nr. 37, p. 21
Braam, Cornelis -	inv.nr. 37, p. 1
Brand, Van den -	inv.nr. 102
Brand, Hadde Corn(elisz.) van den -	inv.nr. 40, p. 2
Breen, Jacob -	inv.nr. 17, p. C 8
Breen, Jan Poulusse -	inv.nr. 38, 1744, f . 6
Briell(e), rentmeester -	inv.nr. 37, p. 9
Broekman, Stoffel -	inv.nr. 17, p. C 1; inv.nr. 37, p. 14; inv.nr. 38, 1802, f . 6vo
Bruijn, Hendrik de -	inv.nr. 89, 1799
Bruijn, Jan de-	inv.nr. 89, 1778
Buth, Joh(anne)s Arents -	inv.nr. 18, p. 42; inv.nr. 91, 1785, f . 7
C	
Cats, Cornelis -	inv.nr. 91, 1775, f . 5; 1780, f . 6
Cats, Jacob -	inv.nr. 91, 1785, f . 8
Citters, Jacob -	inv.nr. 41, p. 1
D	
Dam, Cornelis van -	inv.nr. 38, 1749, f . 11
Dam, Cornelis Corsse van -	inv.nr. 37, p. 11

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Dam, Pieter Corsse van -	inv.nr. 37, p. 11
Delis, Paulus -	inv.nr. 37, p. 4
Doelant, Teunis -	inv.nr. 38, 1749, f . 5vo; 1756, f . 10vo; 1763, f . 9vo
Doelant, weduwe van Teunis -	inv.nr. 17, p. C 8
Doelen, Jillis van den -	inv.nr. 89, 1798
Does, Leendert van der -	inv.nr. 37, p. 4
Doesburg, Johannes -	inv.nr. 38, 1784, f . 12
Doorn, Boudewijn van -	inv.nr. 121, f . 14
Doorn, Cornelis van -	inv.nr. 121, f . 19 en 19vo
Drieëndijk, Leendert -	inv.nr. 17, p. C 14
Drieëndijk, Pieter -	inv.nr. 17, p. C 8
Dura, Job -	inv.nr. 121, f . 11
E	
Eersamen, Philip den -	inv.nr. 38, 1737, f . 4vo; 1744, f . 4 en 10vo; 1756, f . 4vo; 1763, f . 4vo
Eerzaam, Jan den -	inv.nr. 17, p. C 4 en C 5
Ellemeet, erfgenamen van Vrouwe van -	inv.nr. 37, p. 3
Emaus, Jan -	inv.nr. 38, 1790, f . 6; 1796, f . 6
Emaus, Joris -	inv.nr. 75, 1775, f . 4vo
Embden, Jonas Moses van -	inv.nr. 17, p. A 3
Es, Frans van -	inv.nr. 88, 1770, f . 4
Es, Jacob van -	inv.nr. 17, p. C 14; inv.nr. 88, 1766, f . 5
Es, Maurits van -	inv.nr. 38, 1802, f . 12vo
G	
Geer Az. , Adriaan van der -	inv.nr. 17, p. B 2
Gelder, Jan van -	inv.nr. 38, 1802, f .11
Gelderen, Jan van -	inv.nr. 109, 1807, f . 8
Goekoop, Cornelis -	inv.nr. 38, 1802, f . 11vo
Goekoop, David -	inv.nr. 38, 1756, f . 10 en 11; 1763, f .

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
	9; 1770, f . 9; 1777, f . 10
Goekoop, Gerrit -	inv.nr. 37, p. 12 en 14; inv.nr. 38, 1737, f . 8vo; 1744, f . 8vo; 1749, f . 8vo
Goekoop, Dzn., Gerrit -	inv.nr. 38, 1770, f . 9vo
Goeree, Jacob -	inv.nr. 37, p. 14
Graaff, Jacob de -	inv.nr. 108, 1809, f . 4vo
Graaff, Jo. zoon, Jacob de -	inv.nr. 18, p. 42
Graaff, Jan de -	inv.nr. 18, p. 42
Graaff, Willem de -	inv.nr. 37, p. 1
Graauw, Gillis -	inv.nr. 37, p. 20
Grauw, Pieter Bastiaanse -	inv.nr. 37, p. 17
Grinwis, Jacob Thomasze -	inv.nr. 38, 1770, f . 4vo
Grinwis, Jan -	inv.nr. 37, p. 16
Grinwis, Johan Andries -	inv.nr. 17, p. C 8; inv.nr. 38, 1784, f . 12; 1796, f . 12; 1802, f . 12
Grinwis, J.J. -	inv.nr. 121, f . 22
Grinwis, Pieter Thomasz. -	inv.nr. 38, 1770, f . 9vo; 1777, f . 10vo
Grinwis, Thomas -	inv.nr. 38, 1737, f . 10vo; 1744, f . 10vo; 1763, f . 4vo
Groenleer, Cornelis -	inv.nr. 17, p. C 8; inv.nr. 38, 1777, f . 5vo en 10vo
Grootenboer, Herbert -	inv.nr. 17, p. C 14
Gijzelaar, A. de -	inv.nr. 20, p. 36
H	
Haaimeteman, Johannes -	inv.nr. 17, p. C 8
Haaijmeten, Cornelis Danielsz. -	inv.nr. 37, p. 14
Hagers, Jan -	inv.nr. 121, f . 9vo
Hagers, Klaas -	inv.nr. 121, f . 18 en 18vo
Hamburg, weduwe van Jan -	inv.nr. 40, p. 2
Hameete, Cornelis -	inv.nr. 89, 1774, f . 3vo
Heerschap, Paulus Mattijsze -	inv.nr. 38, 1749, f . 10vo
Hengel, Klaas Cornelisse van den -	inv.nr. 37, p. 8

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Herp, Peter van -	inv.nr. 37, p. 5
Herwijns, Pieter -	inv.nr. 40, p. 2
Hessig, J.N. -	inv.nr. 17, p. C 8
Heusman, D.	inv.nr. 105, f . 5
Heijst, Ijvo van -	inv.nr. 37, p. 9
Hodges, Fredrik Willem -	inv.nr. 37, p. 8
Hoeck, Bastiaan van der -	inv.nr. 40, p. 2
Hoek, Aart -	inv.nr. 105, f . 3vo, 4, 5 en 5vo
Hoek, Teunes -	inv.nr. 105, f . 3vo en 4
Hoek, B. van der -	inv.nr. 41, p. 1
Hoek, H. van der -	inv.nr. 102
Hoff, Arie van der -	inv.nr. 109, 1809, f . 9
Hogenboom, C. -	inv.nr. 98, f . 2vo
Hollaar, Gerrit -	inv.nr. 38, 1777, f . 5; 1784, f . 5vo
Hollaardt, Arend -	inv.nr. 38, 1802, f . 6
Hoogeboom, Cornelis -	inv.nr. 37, p. 20
Hoogeboom, Grietje	inv.nr. 37, p. 19
Hoogenboom, weduwe van Cornelis -	inv.nr. 17, p. B 2
Hoogenboom, Hz., Jan -	inv.nr. 120, f . 9; inv.nr. 121, f . 17
Hoogvliet, Cornelis -	inv.nr. 17, p. A 7
Hoijer, C. -	inv.nr. 41, p. 1
Hoijer, W. -	inv nr. 18, p. 64, 66, 67, 69-73, 75 en 76
Hulst, Willem van -	inv.nr. 37, p. 3
Huijs, Kobus -	inv.nr. 37, p. 5
J	
Jongste, Cornelis -	inv.nr. 38, 1763, f . 10
K	
Karduks, Cornelis -	inv.nr. 88, 1766, f . 4
Keijzersvelt, Johan Hendrik van -	inv.nr. 37, p. 9
Keijzer, Jan -	inv.nr. 17, p. A 16

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Kievid, Aren -	inv.nr. 75, 1766, f . 3vo
Kievit, Cornelis Krijnsse -	inv.nr. 38, 1744, f . 11; inv.nr. 75, 1766, f . 4 en 4 vo; 1770, f . 4 en 4vo
Klein, Hendrik -	inv.nr. 121, f . 12vo
Kleine Zuiderpolder, dijkgraaf en heemraden van de	inv.nr. 38, 1770, f . 8; 1777, f . 8vo; 1784, f . 9vo; 1790, f . 10; 1796, f . 10; 1802, f . 10
Kleine Zuiderpolder, ingelanden	inv.nr. 38, 1737, f . 8vo; 1744, f . 8vo; van de 1749, f . 8vo; 1756, f . 8vo; 1763, f . 8; 1770, f . 8
Kleijn, Barth(olomeu)s - inv.nr. 18, p. 80	
Kleijweg, Klaas -	inv.nr. 18, p. 53-55
Kleijweg, weduwe -	inv.nr. 18, p. 53
Klok, Cornelis van der -	inv.nr. 38, 1790, f . 12vo
Klouk, Wouter -	inv.nr. 37, p. 6
Knaape, Leendert Leendertsz. -	inv.nr. 89, 1799
Knaapen, Leendert -	inv.nr. 17, p. C 14
Knegt, Arij Rochusse -	inv.nr. 37, p. 8
Knegt, Jan -	inv.nr. 120, f . 10
Kole, Cornelis -	inv.nr. 37, p. 12; inv.nr. 38, 1756, f . 10; 1763, f . 9
Kole, Maria -	inv.nr. 38, 1770, f . 9; 1777, f . 10
Kolff, Adriaan Quirinus -	inv.nr. 17, p. C 14; inv.nr. 18, p. 43; inv.nr. 20, p. 18
Kolff, Lambertus -	inv.nr. 17, p. C 14; inv.nr. 18, p. 43; inv.nr. 89, 1798
Komtebedde, Klaas Krijnse -	inv.nr. 75, 1775, f . 5 en 5vo; 1780, f . 6vo-7vo; 1785, f . 6vo-7vo; 1790, f . 6vo-7vo
Kooijman, Willem Pieterse -	inv.nr. 37, p. 18
Korsse, Cornelis -	inv.nr. 37, p. 14
Korteweg de Jonge, Anthonie -	inv.nr. 75, 1802, f . 7
Koster, Cornelis -	inv.nr. 120, f . 9
Koster, Dirk -	inv.nr. 121, f . 14vo en 15
Kote, Jacob -	inv.nr. 37, p. 10; inv.nr. 38, 1737, f . 11

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Kouwenoord, Izaak -	inv.nr. 121, f . 12
Krijger, Harrent -	inv.nr. 38, 1784, f . 7
Krijger, Jacob -	inv.nr. 38, 1749, f . 6; 1756, f . 5, 5vo en 10vo; 1763, f . 4vo
Krijger, Jacob Dimmense -	inv.nr. 38, 1744, f . 5; 1749, f . 5
L	
Lampert, Marinus -	inv.nr. 108, 1807 en 1809, f . 4vo en 5
Langenberg, G. -	inv.nr. 102
Langestraat, Nicolaas -	inv.nr. 37, p. 2
Langeveld, Goris -	inv.nr. 17, p. B 5; inv.nr. 18, p. 95
Lauwe, Cornelis -	inv.nr. 38, 1737, f . 9vo
Leent, Apollonia van -, weduwe van Jan Emaus	inv.nr. 17, p. C 5 en C 6
Leent, Aren van -	inv.nr. 17, p. C 5
Leent, Arij van -	inv.nr. 17, p. C 5
Leent, Roelant van -	inv.nr. 17, p. C 5
Leuijendijk, Arij -	inv.nr. 17, p. A 5
Leuijendijk, Jan Corn(elis)z. -	inv.nr. 17, p. A 6
Leuijendijk, Pieter -	inv.nr. 17, p. A 4
Leijden, Van -	inv.nr. 40, p. 3
Leijden, W(ille)m van -	inv.nr. 41, p. 1
Lieuwaart, Willem -	inv.nr. 106, 1748 en 1751
Lievensz. Dirk -	inv.nr. 37, p. 3
Liewaart, Bast(iaan) -	inv.nr. 109, 1809, f . 8
Linden, Barend van der -	inv.nr. 105, f . 3vo
Linden, Willem van der -	inv.nr. 98, f . 2
Lodder, Cornelis -	inv.nr. 17, p. C 3
Lodder, Crijn -	inv.nr. 38, 1749, f . 5vo
Loo, Philip van -	inv.nr. 38, 1756, f . 8vo; 1763, f . 7vo; 1770, f . 7vo; 1777, f . 8vo
Luiten, Aart -	inv.nr. 121, f . 11 en 22

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
M	
Manitsvelt, Izaak -	inv.nr. 40, p. 3
Mannekes	inv.nr. 121, f . 27vo
Mannetje, Cornelis 't -	inv.nr. 40, p. 2
Mastenbroek, Cornelis -	inv.nr. 38, 1777, f . 6vo
Mastenbroek, weduwe van Cornelis -	inv.nr. 17, p. C 8
Mastenbroek Corn(elis)z., Jacob -	inv.nr. 38, 1796, f . 8
Mens, Ijsaak -	inv.nr. 37, p. 8
Middelharnis, het dorp -	inv.nr. 120, f . 10vo
Mierop, Krijn -	inv.nr. 38, 1777, f . 6; 1784, f . 8vo
Mierop, Willem -	inv.nr. 17, p. C 8; inv.nr. 38, 1763, f . 5vo; 1770, f . 5vo
Minne, J. v.d. -	inv.nr. 18, p. 80
Moerman, Pieter -	inv.nr. 18, p. 56 en 57
Molesteege, Marinus H. -	inv.nr. 38, 1790, f . 12
N	
Nolte, Hendrik -	inv.nr. 121, f . 19vo en 21vo
O	
Os, Thomas van der -	inv.nr. 37, p. 9
Oud-Beijerland, gerechten van -	inv.nr. 37, p. 18
Oud-Beijerland, polder van -	inv.nr. 18, p. 92
Oudelant, ingelanden van het -	inv.nr. 38, 1749, f . 10vo
Oud- en Nieuw-Westerloo en de Nieuwe Oostdijk, ingelanden van -	inv.nr. 17, p. C 3
Outshoorn, Jacob Janse -	inv.nr. 37, p. 18
P	
Pee, Teunis de -	inv.nr. 109, 1809, f . 8 en 8vo
Plasgaard, Gillis -	inv.nr. 109, 1807, f . 6vo en 7; 1809, f . 4vo-7vo
Plasgaard, Pieter -	inv.nr. 109, 1807, f . 7vo

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Poldervaard, Jan Eng. -	inv.nr. 17, p. A 5
Pruijt, Jan Cente -	inv.nr. 37, p. 6
Q	
Quaek, Cornelis Willemse -	inv.nr. 37, p. 1
Qualm(?), Sijmen -	inv.nr. 18, p. 63
Quartel, Coenraad de -	inv.nr. 109, 1809, f . 8vo
R	
R., Aren -	inv.nr. 39, f . 1
Rademaker, Jacobus -	inv.nr. 17, p. A 31
Ras, Arij Willemse -	inv.nr. 37, p. 18 en 19
Reedijk, Doe -	inv.nr. 18, p. 60
Reiger, Maarten -	inv.nr. 40, p. 2
Rieder, C. -	inv.nr. 102
Rietdijk, Leend(er)t -	inv.nr. 40, p. 2
Roest, Jacob -	inv.nr. 40, p. 3
Roest, erfgenamen van Jacob -	inv.nr. 41, p . 1
Roodenburg, Willem -	inv.nr. 121, f . 12
Rootbol, Bastiaan	inv.nr. 106, 1747
Roscam, Willem -	inv.nr. 37, p. 3
Rossum, Huibrecht van -	inv.nr. 17, p. C 14
Roxenisse, dijkgraaf en heemraden van -	inv.nr. 37, p. 4
Rumps, J.D. -	inv.nr. 20, p . 36
Ruijloff, Joost Pieterse -	inv.nr. 89, 1778
Rijnsent, Jacob -	inv.nr. 37, p. 2
S	
Sandifort, Johan -	inv.nr. 37, p. 12
Santen, Lambert van -	inv.nr. 121, f . 10 en 10vo
Saijer, Gerrit -	inv.nr. 17, p. C 14; inv.nr. 18, p. 43; inv.nr. 88, 1766, f . 4vo; 1770. f . 4vo

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Saijer, weduwe van Gerrit	inv.nr. 91, 1775, f . 4vo
Saijer, Johannes -	inv.nr. 17, p. C 14; inv.nr. 18, p. 43; inv.nr. 91, 1785, f . 6 en 7
Schapegors, ingelanden van het -	inv.nr. 37, p. 11
Schelling, Klaas -	inv.nr. 17, p. B 5; inv.nr. 18, p. 95
Schilperoord, Cornelis -	inv.nr. 18, p. 95
Schilperoord, Jan -	inv.nr. 18, p. 91 en 95
Schipper, W. -	inv.nr. 105, f . 5
Schoonejongen, Dingeman -	inv.nr. 108, 1807
Schoonejongen, Hendrik-	inv.nr. 108, 1807
Slingerland, Cornelis -	inv.nr. 38, 1790, f . 7vo
Slingerlant, Pieter -	inv.nr. 37, p. 10 en 14
Sluis, Aart van der -	inv.nr. 75, 1780, f . 5 en 5vo
Sluis, Adrianus Kl(aas)z. van der -	inv.nr. 121, f . 19
Sluis, Dingenan van der -	inv.nr. 91, 1780, f . 5 en 5vo
Sluis, Jacob van der -	inv.nr. 17, p. A 2
Sluis, Klaas van der -	inv.nr. 121, f . 17
Snaijer, J. de -	inv.nr. 102
Snaijer, Pieter de -	inv.nr. 109, 1807, f . 4vo en 6; 1809, f . 7vo
Snijders, Bast(iaa)n -	inv.nr. 105, f . 5vo
Soest, Cornelis van -	inv.nr. 38, 1749, f . 4vo
Soest, Harrent van -	inv.nr. 38, 1770, f . 4
Soeting, Maria -	inv.nr. 37, p. 5 en 6
Sommelsdijk, inwoners van -	inv.nr. 91, 1775, f . 4; 1780, f . 4vo; 1785, f . 5
Sonnevelt, Gerrit -	inv.nr. 106, 1746
Spiering, Cornelis -, heer van Spieringhouk	inv.nr. 37, p. 8
Spoors, Jh. -	inv.nr. 20, p. 36
Sprundel, Egbert van -	inv.nr. 75, 1766, f . 3vo; 1770, f . 3vo en 4; 1775, f . 4vo en 5; 1780, f . 5vo en 6; 1785, f . 5vo en 6; 1790, f . 5vo en 6; 1796, f . 5vo en 6
Spruijt, D. -	inv.nr. 102

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Spuij, Laurens v.d. -	inv.nr. 98, f . 2
Spijk, Jan van -	inv.nr. 109, 1807, f . 8; 1809, f . 9
Staveren, Renier Fredrik van -	inv.nr. 121, f . 22vo en 23
Stellendam, (geassocieerde) eigenaren van -	inv.nr. 75, 1766, f . 4vo en 5; 1770, f . 4vo en 5; 1785, f . 7vo; 1790, f . 7vo; 1796, f . 7vo; 1802, f . 7vo; inv. nr. 91, 1775, f . 5; 1780, f . 6vo; 1785, f . 8vo
Stellendam, inwoners van -	inv.nr. 91, 1775, f . 5; 1780, f . 6; 1785, f . 8
Steur	inv.nr. 121, f . 27vo
Stolk, Cornelis -	inv.nr. 105, f . 3-5vo; inv.nr. 121, f . 15 en 16
Strien, Jan van -	inv.nr. 121, f . 13
Strien, Leendert H. van -	inv.nr. 38, 1784, f . 8vo en 11vo
Strijen, Heijman van -	inv.nr. 37, p. 10
Susserot, Frans -	inv.nr. 98, f . 2vo
Swaan, H. -	inv.nr. 18, p. 65
T	
Tanis, Commer Maartense -	inv.nr. 38, 1784, f . 6; 1790, f . 8
Tanis, Cornelis Willemse -	inv.nr. 38, 1749, f . 5
Tanis, Jan -	inv.nr. 17, p. C 8; inv.nr. 38, 1790, f . 8
Tanis, Willem Commerse -	inv.nr. 38, 1744, f . 10vo
Tol, Abrah(a)m van den -	inv.nr. 89, 1802, 1803, 1804 en 1806
Tol, Leendert van den -	inv.nr. 20, p. 36
Touw, Arend v.d. -	inv.nr. 18, p. 62
Touw, Pieter van der -	inv.nr. 120, f . 9vo
Tulp, Arij v.d. -	inv.nr. 98, f . 2vo
Twent -	inv.nr. 18, p. 52
Twent van Raaphorst -	inv.nr. 20, p. 47
U	
Ukema, Ridmer Poppe -	inv.nr. 38, 1802, f . 7vo
Ukeman, Remmer Poppe -	inv.nr. 38, 1802, f . 12

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
V	
Valk, Jacob -	inv.nr. 107, 1802
Valk, Cornelis van der -	inv.nr. 17, p. C 14; inv.nr. 75, 1766, f . 4vo; 1775, f . 5vo; 1780, f . 7vo; inv.nr. 89, 1774, f . 4
Valk, weduwe van Cornelis van der -	inv.nr. 18, p. 43
Velde, Trijntje Gerrits van de -	inv.nr. 37, p. 19
Verduijn, Willem -	inv.nr. 37, p. 15
Verhagen, Jan -	inv.nr. 18, p. 95
Verheij, Corn(eli)s -	inv.nr. 18, p . 68, 74, 77 en 78
Verheij, Bz., C. -	inv.nr. 102
Verkade, Leendert -	inv.nr. 18, p. 58 en 59
Vermaas, Jacob -	inv.nr. 102
Vermaas, Leendert -	inv.nr. 37, p. 20
Verschoor, Aren -	inv.nr. 38, 1770, f . 5
Versluijs, Cornelis -	inv.nr. 37, p. 7
Vink, Jan -	inv.nr. 91, 1775, f . 4; 1780, f . 5vo
Visser, Ijsaak Ijsaakse -	inv.nr. 37, p. 19
Vliet, Arent v.d. -	inv.nr. 91, 1775, f . 5, 1780, f . 7; 1785, f . 9vo
Vlugt, Reijer v.d. -	inv.nr. 18, p. 61
Vogelaar, Hendrik Janse -	inv.nr. 106, 1749
Vogelsang, Johannes -	inv.nr. 38, 1796, f . 12vo; inv.nr. 75, 1796, f . 5
Voogd, Arij -	inv.nr. 121, f . 12vo-14
Voogd, Willem -	inv.nr. 121, f . 11vo
Voogt, Jan Willemse -	inv.nr. 37, p. 8
Voorne, opperdijkrichter en heemraden van het Land van -	inv.nr. 121, f . 21vo
Voorne, rentmeester van -	inv.nr. 37, p. 11
Vos, Hendrik de -	inv.nr. 37, p. 20
Vries, Dina de -	inv.nr. 38, 1796, f . 7vo
Vries, Dina Jacobse de -	inv.nr. 38, 1777, f . 6

Naam	Inv.nr., evt. jaar en/of folio- of paginanr.
Vries, Jacob Abelse de -	inv.nr. 38, 1737, f . 5vo; 1744, f . 5vo; 1744, f . 5vo; 1763, f . 5
W	
Wagen, Gerrit van -	inv.nr. 17, p. C 6 en C 7
Walbeeck, Pieter -	inv.nr. 109, 1807, f . 7vo
Weel, Jacob van der -	inv.nr. 38, 1756, f . 5vo
Werv der Meestoov, eigenaren v.d. -	inv.nr. 17, p. C 13
Westhoeven, Klaas Abr(ahamse)	inv.nr. 17, p. C 2; inv.nr. 38, 1796, f . 6vo en 7
West-Nieuwland, ingelanden van -	inv.nr. 17, p. C 2; inv.nr. 38, 1749, f . 10vo
Wit, Pieter de -	inv.nr. 121, f . 20
Witte, Dirk Arentsz. -	inv.nr. 37, p. 15
Witte, Maarten Leendertsz. -	inv.nr. 37, p. 10; inv.nr. 38, 1737, f . 5vo; 1763, f . 5; 1784, f . 6
Witte, Maarten Pz. -	inv.nr. 17, p. C 2
Witte, Pieter Leendertsz. -	inv.nr. 37, p. 10; inv.nr. 38, 1737, f . 4vo, 6 en 10vo; 1749, f . 6; 1770, f . 5vo.
Wijnekus, Hendrik -	inv.nr. 75, 1766, f . 4vo; 1775, f . 5vo; 1780, f . 7vo; inv.nr. 88, 1770, f . 5
Z	
Zwartewaal, dorp van -	inv.nr. 37, p. 1.

**BIJLAGE 2. INSTRUCTIE WAAR NA DE RAADEN EN RENTMEESTERS
GENERAAL VAN HAAR EDELE GROOT MOG. DOMAINEN IN
ZUYDHOLLAND, KENNEMERLAND, VOORNE, EN IN WESTVRIESLAND EN
HET NOORDER QUARTIER HAAR SULLEN HEBBEN TE REGULEEREN.**

De tussen haakjes geplaatste tekstdelen stonden in het origineel in de marge.

I

De Rentmeester sal voor het aanvaarden sijner administratie stellen een of meer suffisante Borgen voor den tyd van vyf jaaren ter somme door haar Edele Groote Mog. daar toe gestelt, welke borgtogt by afsterven van deselve Borg of

Borgen, en by de expiratie van deselve jaaren, of ook eerder om andere wettige reedenen, telkens sal werden vernieuwt, sullende de Acte daar van werden gecoucheert na het Formulier geinsereert aan het einde deeses.

II

Op dat het selve te beeter mooge werden agtervolgt, sal deselve Rentmeester niet mogen werden beëdigd, nog aan hem door Onse Secretarissen sijne Commissie werden uytgegeeven, ten zy aan deselve by behoorlijke Acte van het stellen der voorschreeve Borgen gebleeken sal zyn, en sal den Rentmeester jaarlijks vooraan in sijne Reekeninge doen stellen Copie van de Acte van borgtogt, met byvoeging van den tyd wanneer die is gestelt, en het hoe veelste jaar die loopt, sullende by nalaatigheid van het vernieuwen der borgtogt ter behoorlijken tyd, den Rentmeester verliesen het Tractement geduurende die tyd verscheenen, en by soo verre die nalaatigheid langer soude mogen duuren als den tyd van ses maanden, in het waarneemen van sijn Rentmeesterschap werden gesuspendeert, en by verder versuym tegens den selven werden geprocedeert, ook met afstelling van sijn Ampt, soo als bevonden sal werden te behooren.

III

Den Rentmeester sal sijn Officie neerstelijk exerceeren en waarneemen, Onse Regten, Hoogheid en Praeëminentien behoorlijk gaade slaan, en alle de Goederen en Partyen van Onse Domainen, staande ter sijne administratie, wel en behoorlijk regeeren en administreeeren.

IV

Ten dien eynde sal hy geene Pagten, Huuren of Goederen, van wat soort van Domainen het ook soude mogen veesen, geen uytgesondert, aan iemand uyt de hand, of in het particulier, mogen gunnen of verkoopen, onder geen voorgeeven hoe genaamt, ook niet op het welbehaagen of goedvinden van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, ten waare hy daar toe altoorens was geauthoriseert by speciale Resolutie van Ons, of van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden in het Quartier waar onder de Goederen geleegen zyn.

V

Maar sal hy jaarlijks op den tyd door de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden daar toe gestelt publykelyk en aan de meestbiedende verpagten, of verhuuren, alle soodanige Goederen welker pagt of huur op die tyd sal komen te expireeren.

VI

Ten dien eynde sal hy telkens voor het uyteynde van het jaar aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden kennisse geeven van alle soodanige Verpagtingen, Visitationen, of Commissien als in het volgende jaar sullen moeten

werden gedaan, ten eynde by deselve in tyds soude kunnen werden gefixeert den tyd, en voor hoe lang na der selver eysch en natuur sullen moeten werden verpagt of verhuurt de Goederen, welker pagt of huur sal komen te expireeren. Sullende by die gelegenheid reflexie werden gemaakt tot vermyding van onnoodige Commissien, om soo veel Domainen of Goederen te gelijk en op eene tyd te verpagten als eenigsints mogelijk sal zyn, en sal hy daarenboven ses weeken voor het doen van deselve verpagting of verhuuring aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden van het Quartier daar de Goederen gelegen zyn oversenden pertinente Rollen of Lysten van soodanige Goederen, welker pagt of huur sal komen te expireeren, met klaare en duydelijke uytdrukking van de Goederen, van der selver constitutie, limiten, en de nette plaatse waar die gelegen zyn, nevens een Project van de Conditien of Voorwaarden waar op hy vermeynd dat deselve behooren te werden verpagt of verhuurt, onder de Conditien ten opsigten van de Zalmsteeken altyd stellende, dat de Pagters haare Steeken moeten stellen volgens het Placaat van den 23 January 1593, en daar by voegende sijne consideratien, indien hy eenige heeft, op al het welke by de Heeren Gecommitteerde Raaden eenige reflexien vallende, sullen deselve veertien daagen voor het doen der verpagting aan hem werden toegesonden, om sig daar na te kunnen reguleeren.

VII

Vier weeken voor deselve verpagting of verhuuring sal de Rentmeester by Biljetten publykelijk geaffigeert, inhoudende nette en specifieke defignatie van de Goederen, der selver constitutie, Belenden, en plaatse daar die gelegen zyn, en veertien daagen voor deselve verpagting of verhuuring by publyke verkondiging door des Stads of Dorps Roeper ter plaatse daar de Goederen leggen en in het omleggende District behoorlijke notificatie doen geeven van het geen sal werden verpagt of verhuurt, sullende omtrent den tyd vaar voor de Goederen sullen werden verpagt of verhuurt, gevolgt werden het oude gebruik, ten waar de Rentmeester vermeynde dat om suffisante reedenen daar in eenige verandering soude behooren te werden gemaakt, waar van hy alsdan kennisse sal geeven en resolutie vraagen op den tyd hier voor gemeld van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden.

VIII

De verpagting of verhuuring der Goederen sal door den Rentmeester werden gedaan op des Stads of Dorps Huyse van de plaatse waar, of waar omtrent, deselve gelegen zyn, ten overstaan van Schout en Geregten, welke de Rollen der verpagting met het Dubbelt van dien nevens den Rentmeester sullen teekenen, uytgesondert de verpagting der Zalmsteeken soo in de Maze als elders, welke sullen werden gedaan in voegen als vooren, dog ten overstaan van Commissarissen door de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden uyt den haaren daar toe te noemen.

IX

De Goederen by verhooging gemynt zynde, sullen wederom met verhooging van deselve somme werden opgehangen, en soo vervolgens afgeslaagen tot die wederom sal werden ingemynt, soo niet, sal den laasten Verhooger gehouden zyn zijn bod gestand te doen, ten waare den Rentmeester om suffissante reedenen vermeynde dat deselve somme te laag was genoomen, en daarom deselve goedvond op te houden, en by grooter of kleynder Parceelen, voor meerder of minder jaaren, of ook op andere Conditien, dienstig oordeelde deselve te veylen, en sal de somme waar op de Goederen ten tweedenmaale sullen werden opgehangen werden genomen op het dubbelt van de laatst uytgebooden somme.

X

Ook sal den Rentmeester alle andere Goederen welke by hem sullen werden verkogt, te weeten alle onbeheerde Goederen, Zee- en Strandvonden, &c. meede noyt uyt der hand, maar alleen publykelyk verkoopen, daar in na volgende, soo in het kennis geeven aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden van zijn Quartier, als anderssints, het geen ten opsigte van de verpagtingen is gesegt.

XI

De Rentmeester sal by het doen der verpagting niet mogen maaken eenig beding van Wyn, of andere voordeelen, uytgesondert alleen van het rantsoen, genomen als van ouds een, twee, meer of minder stuyvers op het pond van veertig grooten voor het eerste jaar alleenlyk, en dat tot het vinden der kosten op deselve verpagting vallende, welke Penningen de Rentmeester sal moeten verantwoorden met de Penningen van de principaale Pagt.

XII

De Rentmeester, desselfs Commis, Klerken of andere Bedienden, nogte andere Onse Officieren, sullen niet moogen instellen of bieden na eenige Pagten, Huuren, of Goederen hoe genaamt, veel min deselve koopen, pagten of huuren, of daar in deel hebben, directelyk, of indirectelyk op eenige manieren: De Rentmeesters of haare Commisen of Klerken ter geener plaatse ook niet buyten haar District, en Onse andere Officieren, als Baljuwen, Schouten, Secretarissen, &c. niet onder haar Officien of Bedryf, op poene van te verbeuren viermaal de waarde van haar gekogte Goed, of aangestaane Huur of Pagt, en boven dien arbitrair gestraft te werden, ook met afstelling van haare Ampten, soo als na bevinding van saaken sal worden geoordeelt te behooren, blyvende de voorschreeve koop, huuring, of pagt, nul en van geender waarden, sullende de Goederen, Huuren, of Pagten, sonder versuim aan de Meestbiedende wederom publicquelyk werden opgeveylt.

XIII

De Rentmeester sal tot het aanstaan, koopen, huuren, of pagten, van eenige Goederen of Domainen niemand mogen admitteeren als die voor zijn aangestaane pagt, huur, of koop, sal hebben gestelt twee suffisante Borgen,

nog ook ymand, die hy ter saake van onvermogen, of wanbetaaling, hadden geëxecuteert, en die ter dier saake remissie hadden versogt en geobtineert, ten waare sy daar toe by speciaale Resolutie wederom waaren geadmitteert.

XIV

Immediaat na het doen der Verpagting sal den Rentmeester aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden van zijn Quartier oversenden het Dubbelt van de Rollen der Verpagting, geteekent by Schouten en Geregten, die over de Verpagting sullen hebben gestaan, en by soo verre hem in het doen der selve verpagting, of verhuuring, iets van consideratie mogte zyn voorgekoomen, sal hy daar van meede kennis geeven aan deselve Heeren Onse Gecommitteerde Raaden.

XV

Wyders sal den Rentmeester alle de uytgeloofde huur, pagt, of andere penningen op de gestelde termynen, na de Conditien en Voorwaarden der gedaane verpagting, verhuuringe, of uitgifte, exactelyk invorderen van de Pagters, Huurders, of andere Debiteuren, deselve tot betaaling constringeerende, ook by paraate executie, sulks men gewoon is de penningen Onser Domainen te innen en by soo verre de Rentmeester desweegens mogte blyven in gebreeken, sal de schaade by insolventie der Debiteuren daar op te vallen koomen tot laste van den selven Rentmeester, sonder dat daar omtrent sal werden gebruikt de minste conniventie.

XVI

De Rentmeester sal wyders exactelyk gaade slaan, of de Pagters en Huurders omtrent het gebruiken en behandelen van haar gepagte Parceelen nakoomen en agtervolgen de Conditien, waar op sy die aangestaan hebben, deselve daar toe houden, en by contraventie daar van kennis geeven aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, de ongehoorsaame Pagters daar voor dagvaardende, en tegens deselve procedeerende soo als deselve Heeren Gecommitteerde Raaden sullen oordeelen te behooren.

XVII

In de Districten daar het plaats sal kunnen hebben sal den Rentmeester ook geduurig het oog houden op de verandering en loop der Rivieren en Stroomen; op de Aanwassen daar uit voorkoomende, en derselver vermeerdering, of vermindering, eenmaal 's jaars daar van neemen exacte inspectie, daar van en van sijne bevinding en consideratien formeeren een Verbaal, het selve aan de Heeren Gecommitteerde Raaden van zijn Quartier toesenden, om daar op na verhoor van den Rentmeester, gedisponeert te worden, soo als bevonden sal worden noodig te zyn, en sal den Rentmeester van Voorne jaarlyx inspecteeren den Dyk van Swartewaal, en by zijn Verbaal specialyk uitdrukken, hoe het met deselve gestelt is, en wat Werken daar aan sullen moeten worden gemaakt.

XVIII

De Rentmeester sal verder Sorge draagen in zijn District voor het invorderen en waarneemen, van alle Onse andere Gerechtigheeden, en specialijk voor het ontdekken van alle onbeheerde en andere aan Ons vervallene Goederen, Zee-NB. en Strandvonden, en specialyk beletten en doen beletten alle Strandrooveryen, en besteelen van aangedreeven of gebleeven Scheepen, Wrakken of Goederen, deselve doende houden in behoorlyke en genoegsaame bewaaring; en in gevalle daar ontrent eenige dieverye of geweld soude moogen zyn gepleegt, daar van kennisse geeven ter plaatse daar het behoort, om tegens soodanige Strandroovers, Dieven, en Geweldenaars, geprocedeert te worden met de uitterste rigeur, en sonder eenige de minste conniventie.

(NB. Dit sal eerst plaats hebben na doode van de Rentmeester generaal der Epargnes.)

XIX

Eenige versoeken van remissie, quyttschelding of andersints door de Pagters of Huurders van Onse Domainen, of ook door anderen gedaan zynde aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, en door deselve gestelt zynde in handen van den Rentmeester om te dienen van zijn consideratien, advis of berigt, sal hy sig tot kosten van de Requiranten exactelyk op derselver versoek informeeren, zijn bevinding en advis getrouwelyk, en volgens den eed by hem aan den Lande afgeleght, aan deselve Heeren Gecommitteerde Raaden oversenden, ten waare de Versoekers den Rentmeester in maag- of bloedverwandschap bestonden binnen den sesden graad, in welken gevalle hy niet sal vermoogen te adviseeren, maar sal de noodige informatie alsdan moeten worden genoomen door yemand anders by de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden daar toe te committeeren: En sal den Rentmeester niet vermoogen te adviseeren voor eenige remissie of gratie ter saake van den slegten staat of insolventie van eenige Pagters of Huurders soo lang der selver Borgen nog in weesen, en niet ten uiterste sullen zijn geëxecuteert, maar altoorens het kort van deselve Pagters of Huurders by paraate executie tegens de Borgen zoeken te recouvreeren.

XX

By soo verre eenige nieuwe Werken aan Dyken, Dammen, Hoofden, Sluisen, of andersints sullen moeten worden gemaakt, of soo eenige reparatien aan oude Werken sullen moeten werden gedaan, excedeerende de somme van drie hondert guldens, of dat eenige leeverantie daar toe of tot eenige andere saaken sal moeten worden gedaan, sal den Rentmeester, in wiens District soodanige Werken of Reparatien sullen moeten worden gemaakt, of leeverantien gedaan, daar van altoorens kennisse geeven aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, daar by voegende een Bestek van de te maaken Werken, Reparatien, of Leeverantien, door twee Landmeeters, Timmerluiden, Metzelaars, Dykbaasen of anderen na exigentie en vereisch der saaken geteekent; nevens een Raaming van de daar toe vereischte kosten, en project van de Conditien en Voorwaarden, waar op hy vermeinen sal, dat het maaken der Werken of Leeverantie publicquelyk behoort te worden aanbesteed: in al

het selve betragtende soo veel doenlyk sal weesen de menage voor het Land. Dog deselve Werken van groote importantie zynde sullen de Heeren Gecommitteerde Raaden daar van kennisse geeven aan Ons, wanneer de tyd en de natuur van het Werk het toelaaten, en, na dat daar op de ordre en Resolutie van Ons of van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden sal hebben ontvangen, sal hy deselve Werken, Reparation of Leeверantie, na altoorens vier weeken voor de Besteeding daar van by affixie van publicque Billietten en uitroep kennis te hebben doen geeven in het District daar deselve Werken of Reparationen sullen worden gemaakt, of de Leeверantien gedaan, als meede in de Districten, daar de Dykbaasen of andere Aanneemers en Leeверanciers der noodige Werken en Waaren woenen, op het Stads of Dorps Huis van de Plaatse, alwaar, of naast daar aan deselve Werken sullen moeten worden gemaakt, of Leeверantie moet worden gedaan, publicquelyk ten overstaan van Schout en Geregten aan de minst aanneemende aanbesteden de Acte van aanneeming, en het Dubbelt van dien door deselve Schouten en Geregten doen teekenen, en het geteekende Dubbelt aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden oversenden.

XXI

En sal hy vervolgens sorge draagen, dat soo in het maaken der Werken, als in het doen der Leeверantie, de aangenoomen conditien en het gemaakte bestek in allen deelen werden agtervolgt, ten dien einde deselve Werken opneemen, en van sijne bevinding, en specialyk van de defecten daar in voorkoomende, kennisse geeven aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, en sullen sonder behoорlyke acte van opneeming onder de bestekken gestelt, en by den Rentmeester en Landmeeter, die het selve bestek gemaakt hebben, onderteekent en gelaudeert, geen Ordonnantien van betaaling gedepecheert werden.

XXII

Den Rentmeester, sijn Commis, Clerq, of Contrarolleur der Werken, sullen in geene Werken, of in de Leeверantie van eenige Waaren daar toe vereischt deel of portie moogen hebben, op privatie van haare Officien, en daarenboven gestraft te worden als Overtreeders van haar eed.

XXIII

De Rentmeester sal alle ses maanden aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden van sijn Quartier oversenden een pertinente Staat van sijn Comptoir door hem geteekent, behelsende het geen van de voorgaande maanden in sijn casse is overgebleeven, nevens sijn ontfang, en het geen in de voorschreeve maand aan hem hadde moeten zyn betaalt, schoon het selve door sijn versuym, of wel door dat van de Debiteuren, onbetaalt soude mogen zyn gebleeven, en daarentegen sijne effective uytgaave, en het geen boven deselve uytgegeeven hadde moeten zyn, dog door nalaatigheyd van die het te eysschen hadden, in sijn casse overgebleeven is.

XXIV

De Rentmeester sal gehouden zijn selfs in Persoon aan de Kaamer ter Auditie van des gemeene Lands Reekeningen over te leeveren sijne Rekening, binnen twaalf maanden na expiratie van ieder jaar, sonder langer uytstel, wel geschreeven, gecollationeert, gequoteert, en met de voorgaande Rekening soo veel noodig accordeerende, van gelijken het Dubbeld van deselve Rekening, met die noodige Borderellen, of autentique Staaten van de sommen van ontfang en uytgaave, op peene dat by gebreeke van het overleeveren der selve Rekening binnen de voorschreeve tyd, de Rentmeester daar over geen vacatien sal moogen genieten, en soo eenige fouten gevonden werden in de collatie of quotisatie der Rekening, of dat niet te gelijk waaren geleevert Borderellen, of dat deselve met de Rekening niet bevonden wierden te accordeeren, sal de Rentmeester ten behoeven van die de voorschreeve Rekening sal opneemen, verbeuren telkens een somme van drie Caroli guldens, welke aan den voorschreeven Opneemer sal werden voldaan, en van den Rentmeester gevordert door de Secretaris van deselve Kaamer.

XXV

De voorschreeve twaalf maanden geëxpireert zynde sonder dat den Rentmeester sijn Rekening in voegen als vooren sal hebben overgeleevert, sullen die van Onse Reekenkamer ter Auditie aan de Heeren Gecommitteerde Raaden daar van kennis geeven, welke den selven Rentmeester voor haar sullen ontbieden en aan hem stellen een korten tyd, om binnen den selven sijne Rekening alsnog over te leeveren in voegen voorschreeven, op poene van seekere groote boete ten Onsen behoeven te verbeuren, waar meede hy op het slot van sijne Rekening sal werden beswaart. En by soo verre hy al wederom nalaatig bleef om aan het voorschreeve Appointement te voldoen, sullen deselve Heeren Gecommitteerde Raaden den gebreekigen Rentmeester suspendeeren van sijn Officie en Tractement, en te gelijk een ander bequaam Persoon in desselfs plaatse aanstellen, om midlerwylen waar te neemen en te regeeren de Domainen onder het voorschreeve Rentmeesterschap behorende, en sullen deselve Heeren Gecommitteerde Raaden sonder versuym eenige committeeren uyt den haaren om den staat en constitutie van het Comptoir van den gebreekigen Rentmeester op te neemen, te visiteeren sijne Blaffaarden, Journaalen, Cas- en andere Boeken, van dat alles te houden nette en pertinente aantekening, daar van te formeeren een exact Verbaal, om het selve geexamineert zynde by Ons tot opheffing der voorschreeve suspensie, of wel tot afstelling van den gebreekigen Rentmeester geprocedeert te werden soo als na bevinding van saaken geoordeelt sal werden te behooren.

XXVI

Alle Apostillen, Ordonnantien, Lasten en Condemnatien van Penningen door de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden of die van Onse Reekenkamer ter Auditie op de Reekeningen van den Rentmeester gestelt, of tot sijnen lasten uytgetrokken, of gestatueert conform dit Ons Reglement sullen by den selven moeten werden nagekomen en agtervolgt als Sententien geweest in het

hoogste ressort, sonder dat daar van sal kunnen werden geappelleert of gereformeert op eenigerhande praetext, behoudelijk dat den Rentmeester sig deswegens sal moogen adresseeren aan Ons.

XXVII

De Rentmeester sal by het Slot van sijne Reekening schriftelijk verklaaren op den eed, door hem op den aanvang sijner Bedieninge afgelegd, dat deselve Reekening is deugdelijk, dat alle de posten daar in vervat soo van ontfang als uytgaave zyn gebragt na de ordre van het Land, en dat de Documenten tot verificatie van deselve meede zyn deugdelijk: hem verbindende dat soo verre anders sal werden bevonden, het dubbelt van dien te betaalen t'Onsen profijte, om daar meede te werden beswaart op het Slot sijner Reekening; het welke by het opneemen der selver Reekening ook alsoo sal werden agtervolgt en geëxecuteert, en sal den Rentmeester boven dien by swaarder boete werden gemulcteert, by soo verre eenige fouten het selve vereysshende by het opneemen der selve Reekening soudén mogen werden gevonden.

XXVIII

De Rentmeester sal in het formeeren sijner Reekening volgen de oude ordre van voorgaande Reekeningen soo ten opsigte van den ontfang als uytgaave, sonder daar in eenige verandering te maaken, nog in de Capittelen, nog in de particuliere Articulen van dien, en by soo verre hy soude mogen vinden eenig abuis of difformiteit, waarom hy vermeynde desweegens eenige verandering te moeten werden gemaakt, sal hy alvorens daar van kennis geeven aan de Heeren Gecommitteerde Raaden van sijn Quartier, en na der selver Resolutie de voorschreeve abuysen redresseeren; ter plaatse van het redres in sijne Reekening van de voorschreeve Resolutie vermaaning doende.

XXIX

Van 's gelijken sal hij ook geen posten soo van ontfang als uytgaave uyt sijne Reekening mogen uytlaaten, maar in deselve brengen alle de posten van de Domainen onder sijn bewind zijnde, ook alle de posten op sijne laaste Reekening gebragt, met de Appointementen en Apostillen daar op gestelt, op poene van te verbeuren het dubbelt van deselve posten, voor soo veel den ontfang aangaat, ten Onsen profijte, en daar meede by het slot sijner Reekening te werden belast, en, soo de faute is van die importantie, dat daar over door Onsen Procureur Generaal tegens hem sal werden geprocedeert voor den Hove, en ten dien eynde de voorschreeve Reekening aan hem sal werden overhandigt. En by soo verre eenige ordinaris post of posten van ontfang door voorgekomen verandering waaren komen te cesseeren, sal hy egter daar van mentie maaken by Memorie, ten waare hy was geauthoriseert by speciaale Resolutie van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, om deselve posten in toekomende uyt sijn Reekening te laten, in welken geval hy ter plaatse van soodanigen post van de voorschreeve Resolutie sal moeten melden, en daar by

voegen de plaats in zijne voorgaande Reekeninge, alwaar de verandering en reeden van de voorschreeve uytlaating in het breede gespecificeert kan werden gevonden.

XXX

Ook sal den Rentmeester alle posten, soo van zijn ontfang als uytgaave, klaar en pertinentelijk uytdrukken, niet met lange ofte overtollige extensien, maar met specifieke designatie van deselve, en van de grond waar uyt die gesprooten is. En sal hy wyders alledeposten van zijn ontfang behoorlijk verifieeren met de noodige Documenten, daar toe vereyscht, te weeten den ontfang, spruytende uyt de verkooping, verpagting, of verhuuring van eenige partyen van Domainen, by de Contrerollen van de verpagting, verhuuring of verkooping, door Commissarissen van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden of Schouten en Geregten als hier voor is gemeld, geteekent, en den extraordinaris ontfang, als zijn confiscatien, vaceerende Goederen by gebrek van Erfgenaamen, of andere Eygenaars, Goederen van Bastaarden, Zee- of Strandvonden, en andere van gelijken natuur, by de Inventarissen, Estimatie, Contrerolle of Certificatie van de verkooping geteekent als vooren.

XXXI

Sullende den Rentmeester gehouden blyven op de poenaliteiten hier voor gestatueert tot het brengen der posten van ontfang in zijne Rekening, en geensints veesen gedispenseert daar van door het niet ontfangen der pagt-, huur-, of koopenningen, in het geheel of voor een gedeelte by faute der Pagters, Huurders, of Koopers, alchoon hy Rentmeester daar toe gebruikt hadde alle moogelyke diligentie, soo wanneer maar alleen den gestipuleerde termyn der betaaling vervallen is in den tyd, waar over sig zijne Rekening extendeert. En by aldien deselve Pagters, Huurders, of Koopers, en haare Borgen door insolventie buiten staat waaren geraakt, soo dat by uitterlijke executie daar van de uitgebooden pagt-, huur-, of koopenningen in het geheel of voor een gedeelte niet souden kunnen worden geconsequenceert, sal de Rentmeester egter de volle somme brengen in ontfang, dog daar van decharge moogen versoecken van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, en volgens derselver Appointement op sijne naastvolgende Rekening daar voor soo veel brengen in uitgaave, als waar van deselve sullen hebben geoordeelt dat den Rentmeester heeft moeten worden gedechargeert, te gelyk het voorschreeve Appointement, of Resolutie van dien, tot verificatie overleggende: sullende in het verleenen van soodanige decharge werden gelet, of den Rentmeester tot invordering der pagt-, huur-, of koopenningen de behoorlyke diligentie heeft gepleegt, en den Pagter, Huurder, en Kooper, of haar Borgen, na behooren heeft geëxecuteert.

XXXII

Al het welke ook plaats sal hebben, soo wanneer de Pagters, Huurders, of Koopers, ter saake van inundatie, of andere regtmatige reedenen, van de Heeren Gecommitteerde Raaden sullen hebben versogt en geobtineert

remissie, quyttschelding, atterminatie of uitstel van het betaalen haarder uitgeloofde pagt-, huur-, of kooppenningen, voor het geheel, of ten deelen, welke remissien of quyttscheldingen den Rentmeester sal brengen in zijn volgende Reekening voor uitgaave, en aldaar, mits overleeverende de behoorlijke verificatie, aan hem sullen worden geleeden.

XXXIII

Soo als hem ook van tyd tot tyd op sijne volgende Reekeningen sullen worden geleeden de betaalingen, welke by de Pagters, Huurders, of Koopers, naa voorgaande verkreegen atterminatie of uytstel van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, laater sullen werden gedaan als ter gestipuleerden tyd, des meede overleggende de Bescheyden waar door de selve atterminatie of uytstel behoorlijk sal werden geverifieert.

XXXIV

En by soo verre die van Onse Reekenkamer ter Auditie eenig bedenken maaken op eenige post of posten van ontfang van de Rentmeester, waar in sy meynen dat deselve het regt van Onse Domainen niet na behooren sal hebben waargenoomen, sonder te geeven suffisante reedenen van sijne nalaatigheyd of versuym, of dat de verificatie van dien niet voldoende wierde gevonden, sullen sy, de saake van minder omslag zynde, den Rentmeester voor haar ontbieden, en mondeling hooren, dog de saake van meerder importantie weesende, en verder extensie vereysshende, sullen sy haare reedenen vervatten by geschrifte, daar op vorderen desselfs berigt, en het selve voldoende vindende soodanige post of posten passeeren, soo niet sullen sy den Rentmeester by Loquateur renvoyeeren aan de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, en aan deselve haar consideratien schriftelijk laten toekoomen, om by deselve daar op te werden gedisponeert, soo als sy bevinden sullen te behooren.

XXXV

By verandering van eygendom van eenige Landen, Huysen, of andere Goederen, waar uyt aan Ons eenige kleyne of groote Erfrenten, Cynsen, of andere Regten werden betaalt, sal de Rentmeester gehouden zyn, telkens de selve verandering te stellen op sijne Blaffaarden, als meede in sijne Reekening, of soo hy daar van van ouds reekening doet in eene massa, op het Register van de voorschreeve massa geformeert, en tot justificatie van deselve dienende, sorg draagende dat deselve Renten, Cynsen, &c. altyd zyn gestelt op de naam van de Besitters der Goederen in de tyd: op poene van telken reyse hy daar van sal blyven in gebreeke, te verbeuren het dubbelt, van het geen deselve Rente, Cynse, &c. jaarlyx sal bedraagen, en daar meede by het Slot sijner Reekening te werden belast, en daarenbooven, soo eenige Rente of Partyen van dien by gebrek van verandering van naam verlooren of verdonkert mogte werden, de Rentmeester of zijn Erfgenaamen gehouden sullen zyn het selve goed te doen en te vergelden.

XXXVI

By soo verre de Rentmeester, by eenig Appointement, of Apostille op sijne Reekening tot iets belast zynde, het zy in den ontfang of uytgaave, in sijne volgende Reekening niet betoonen konde, deswegens behoorlijk te hebben gevigileert, sullen die van Onse Reekenkamer ter Auditie den selven Rentmeester op sijne volgende Reekening beswaaren met de somme waar over de questie is, hem andermaal ordonneerende devoir te doen tot het overleeveren van behoorlijke Verificatien of andere Bescheyden op sijne naastvolgende Reekening, en soo hy alsdan wederom gebreekgig gevonden wierde, om aan het voorschreeve Appointement of Apostil te voldoen, sal hij beswaart werden met de voorschreeve somme, ofte anders, soo als de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden oordeelen sullen te behooren op poene van het selve aan hem te verhaalen, de saake daar toe gedisponeert zijnde.

XXXVII

Alle posten van uytgaaf van wat natuur die sullen weesen, het zy op Ordonnantie van de Heeren Onse Gecommitteerde Raaden, uyt hoofde van besteede en gemaakte Werken, Renten, of Pensioenen, of andersints gedaan, niets uytgesondert, sal de Rentmeester verifieeren en bewysen met de daar toe vereyschte Documenten over te leggen by sijne Reekening, op poene, dat deselve als kwalijk gebragt sullen werden geroyeert: en sullen geen posten aan hem in uytgaaf werden geleeden op simpele affirmatie of eed, uytgesondert tot dertig stuyvers voor een reyse alleenlijk, en dat voor apparente dingen.

XXXVIII

De bewijsen door den Rentmeester tot verificatie van de posten van sijne uytgaaf overgelegd sullen moeten pertinentelijk accordeeren met de posten van den uytgave selve, en specifiquelijk en particulier behelsen de sommen daar in vermeld, sonder dat de selve sommen sullen mogen zijn begreepen of vermengt onder sommen tot voorige of volgende jaaren relatief, of tot andere termijnen, als waar van gesproken werd in de post, tot welkers bewijs die werden geemployeert: sullende wijders alle de Quitantien moeten geteekent zijn door die penningen waaren competeerende, met haar naam, niet met eenig merk of teeken, en by soo verre sy niet sullen kunnen schrijven, sullen de Quitantien moeten zijn geteekent van haarentwegen door een Secretaris of ander publicq Persoon van een bekende geloofwaardigheid en sullen geen posten of quitantien in reekening werden geleeden, als die slaan op het jaar vaar van gerekend werd.

XXXIX

Tot beter verificatie van den uytgaaf sal de Rentmeester by het betaalen van eenige renten of interessen van nieuws geconstitueerd, en van eenige Gages, Tractementen, of Pensioenen, uyt hoofde van Ampten ofte Bedieningen op iemand geconfereerd, telkens wanneer hy die voor de eerstemaal sal hebben betaalt en in sijne Reekening gebragt, nevens de vereyschte Quitantie

overleggen Copie authenticq van de constitutie der voorschreeve renten of interessen, en van de Commissie van soodanige Amptenaaren, ten welken eynde alle de Commissien van de Ampten, waar van de Tractementen of Gagies volgens de ordre van het Land uyt zijn Comptoir sullen werden betaalt, by hem sullen werden geregistreert by verandering en aanstelling der selve Amptenaaren, waar voor hy genieten sal de leges van ouds daar toe staande.

XL

Alle gratien, quytscheldingen, recompensen, en andere saaken by jaaren, en in termijnen betaald werdende sullen den Rentmeester in uytgaave werden geleeeden, mits by de betaaling van de eersten termijn nevens Quitantie van deselve overleggende Copie authenticq van de Brieven, Actes of Resolutien, waar uit deselve zijn genooten, by de verdere termynen alleenlijk de nodige Quitantien, en by de laatste termyn boven deselve Quitantien, de origineele Brieven, Actes, of Resolutien selve.

XLI

Indien den Rentmeester bevonden wierde twee reysen een en deselve partye in uytgaaf te hebben gebragt, sal hy daar voor werden gestraft met ten Onsen profijten te betaalen het beloop van deselve post, en sal daar meede by het slot van sijne Reekening werden belast sonder eenige conniventie, dog by soo verre consteerde van eenige kwade toeleg sal hy daar over werden gestraft na exigentie van saaken, ten welken eynde het selve sal werden gegeven in handen van Onsen Procureur Generaal om deswegens tegens den Rentmeester te procedeeren voor den Hove.

Aldus gedaan ter Vergadering van haar Edele Groot Mog. den 29 October 1728.

Acte van Borgtogt

Compareerde, &c. en verklaarden sig Borg te stellen ter somme van Caroli guldens voor de administratie van in qualiteyt van Raad en Rentmeester Generaal van haar Edele Groot Mog. Domainen in en voor het geen dat hy uyt hoofde van de administratie van het selve Ampt aan het gemeene Land van Holland en Westvriesland soude moogen schuldig werden (By vernieuwing reeds soude mogen schuldig zyn, of nog) tot de voorsz somme van Caroli guldens, beloovende het selve, tot de voorsz somme te sullen opleggen en betaalen, als zijn eygen schuld, en ten dien eynde wel uytdrukkelijk en in de kragtigste forme renuncieerende aan het beneficium ordinis of excusionis, (Als er meer als een Borg is by te voegen de renunciatie van het beneficium divisionis. Wanneer een Vrouw Borg werd ook by te voegen de renunciatie van het beneficium Senatusconsulti Vellejani en van de authentica si qua mulier.) en aan alle andere beneficien de Borgen na regten competeerende, geen uytgesondert, en onderwerpende zijn Persoon en Goederen, en elk van dien

aan het legaal verband, en rigoureuse Letteren executoriaal, waar meede des gemeene Lands Middelen werden geint, submitterende sig speciaal aan den Hove van Holland.

Acte van Justificatie

Wy Burgemeesteren (of Schepenen), &c. certificeeren by deesen, dat by goede onderrigting, en soodanig dat wy souden daar meede genoegen neemen, aan ons gebleeken is, dat N.N. genoegsaam gegoed is, om te kunnen presteeren sijn borgtogt ter somme van Caroli guldens gestelt ten behoeven van het gemeene Land van Holland en Westvriesland den voor de administratie van N.N. in qualiteit van Raad en Rentmeester Generaal van haar Groot Mog. Domainen in (Wanneer meer als een Persoon begreepen is in de Acte van justificatie te specificereen de somme voor welke elk apart gehouden werd gegoed te zyn, soo sy in het gemeen en onder renunciatie aan het beneficium divisionis borg geworden zyn.)